



STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

Załącznik do Uchwały NR .....

Rady .....



***STRATEGIA ROZWOJU  
GMINY  
JEŻÓW SUDECKI  
NA LATA 2015-2025***

JEŻÓW SUDECKI WRZESIEŃ 2015r.



## Spis treści

I. WPROWADZENIE .....	4	
II. ZAŁOŻENIA STRATEGII GMINY JEŻÓW SUDECKI .....	5	
III. ZNACZENIE PARTNERSTWA LOKALNEGO DLA ROZWOJU GMINY JEŻÓW SUDECKI .....	6	
IV ORGANIZACJA PRACY NAD STRATEGIĄ.....	7	
V DIAGNOZA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY JEŻÓW SUDECKI.....	9	
1.CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY .....	9	
2. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE .....	9	
3.RYS HISTORYCZNY .....	10	
CHROŚNICA.....	11	
CZERNICA.....	11	
PŁOSZCZYNA.....	12	
DZIWISZÓW .....	12	
SIEDLEĆCIN .....	13	
JANÓWEK .....	13	
WRZESZCZYN.....	14	
4.EDUKACJA.....	14	
5.OCHRONA ZDROWIA .....	17	
6.POMOC SPOŁECZNA .....	17	
7.BEZPIECZEŃSTWO .....	18	
8.KULTURA, SPORT I REKREACJA .....	19	
10.INFRASTRUKTURA TECHNICZNA .....	22	
11. ROLNICTWO.....	25	
11.1. UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI I BUDOWA GEOLOGICZNA .....	25	
11.2. CHARAKTERYSTYKA JAKOŚCI ŚRODOWISKA GLEBOWEGO .....	28	
11.3 STRUKTURA WŁADANIA GRUNTAMI.....	29	
11.4. STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH.....	29	
11.5. PRODUKCJA ROLNICZA .....	29	
11.6 WYPOSAŻENIE WSI W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNA.....	30	
12.TURYSTYKA .....	30	
12.1 ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA GMINY .....	30	
12.2 INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA.....	33	
12.3 POSTRZEGANIE GMINY.....	35	
13. GOSPODARKA .....	36	
VI ANALIZA SWOT .....	38	
VII MISJA I WIZJA .....	44	
VIII OBSZARY I CELE STRATEGICZNE, ZADANIA DO WYKONANIA .....	45	
IX ZBIEŻNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII .....	Z WEWNĘTRZNYMI I ZEWNĘTRZNYMI OPRACOWANIAMIS STRATEGICZNYMI .....	51
X. WDRAŻANIE I MONITORING STRATEGII .....	53	
XI ZAŁĄCZNIKI.....	55	
Załącznik nr 1.....	55	
Materiały wypracowane przez uczestników( pisownia oryginalna) I Warsztatu Strategicznego w dniu 24 kwiecień 2015r. ....	55	
BECZKA LOKALNYCH ZASOBÓW I PROBLEMÓW GMINY JEŻÓW SUDECKI .....	55	
Załącznik nr 2.....	58	
MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW.....	58	
(PISOWNIA ORYGINALNA) II WARSZTATU DIAGNOZUJĄCO – PLANISTYCZNEGO ZASOBY, PROBLEMY, POTRZEBY SPOŁECZNO – GOSPODARCZE GMINY JEŻÓW SUDECKI W RAMACH OPRACOWANIA		



## STRATEGIA GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

„STRATEGII ROZWOJU GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 -2025” W OPARCIU O MODEL PARTNERSTWA LOKALNEGO WARSZTAT II ZOSTAŁ ZREALIZOWANY W DNIU 29 MAJA 2015 ROKU .....	58
Załącznik nr 3.....	70
MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW .....	70
(PISOWNIA ORYGINALNA) .....	70
III WARSZTATU DIAGNOZUJĄCO – PLANISTYCZNEGO ZASOBY, PROBLEMY, POTRZEBY SPOŁECZNO – GOSPODARCZE GMINY JEZÓW SUDECKI .....	70
Załącznik nr 4.....	76
MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW .....	76
(PISOWNIA ORYGINALNA) .....	76
IV WARSZTATU PLANISTYCZNEGO DLA GMINY JEZÓW SUDECKI W RAMACH OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWOJU JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015-2025” W OPARCIU O MODEL PARTNERSTWA LOKALNEGO WARSZTAT IV ZOSTAŁ ZREALIZOWANY W DNIU 24 LIPCA 2015 ROKU.....	76
Załącznik nr 5.....	83
MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW .....	83
(PISOWNIA ORYGINALNA) .....	83
V WARSZTATU PLANISTYCZNEGO DLA GMINY JEZÓW SUDECKI W RAMACH OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWOJU GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015-2025” W OPARCIU O MODEL PARTNERSTWA LOKALNEGO.....	83
Załącznik nr 6.....	88
MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW .....	88
(PISOWNIA ORYGINALNA) .....	88
VI WARSZTATU PLANISTYCZNEGO DLA GMINY JEZÓW SUDECKI W RAMACH OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWOJU GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015-2025” W OPARCIU O MODEL PARTNERSTWA LOKALNEGO.....	88
WYKAZ UCZESTNIKÓW WARSZTATÓW STRATEGICZNYCH .....	92
I OSÓB WSPÓŁPRACUJĄCYCH PRZY TWORZENIU .....	92
„STRATEGII ROZWOJU GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015-2025” .....	92
XII. BIBLIOGRAFIA .....	96



## I. WPROWADZENIE

Pojęcie strategii używane jest w cybernetyce, teorii systemów w nauce organizacji i zarządzania oraz w ekonomii, oznacza wytyczanie celów. Planowanie strategiczne obejmuje politykę formułowania celów rozwoju, procedurę instrumentów zarządzania rozwojem. Efektem planowania strategicznego jest strategiczny plan rozwoju lokalnego, w praktyce określony jako strategia gminy.

Strategiczny plan rozwoju lokalnego jest scenariuszem rozwoju gminy, określa docelową wizję rozwoju, strategiczne i operacyjne cele rozwoju, zadania strategiczne oraz sposób ich realizacji.

Spółeczność Gminy Jeżów Sudecki będzie uczestniczyła w realizacji zadań strategicznych poprzez swoją aktywność gospodarczą i społeczną. Będzie odbiorcą nowych lepszych warunków, do prowadzenia działalności gospodarczej oraz wyższych walorów użytkowych gminy, wpływających na jakość życia wszystkich mieszkańców.

Koncepcja terytorialnego, oddolnego rozwoju uwzględnia i wykorzystuje uwarunkowania lokalne, ponadlokalne, regionalne, krajowe oraz ponad krajowe, które pomagają w formułowaniu i prowadzeniu własnej polityki rozwoju. Pomaga to nam samodzielnie ubiegać się, o środki finansowe z Unii Europejskiej, krajowe i wojewódzkie.

Strategia Rozwoju Gminy Jeżów Sudecki jest pierwszym dokumentem opracowanym, metodą partnerstwa lokalnego, wskazującym kierunki rozwoju gminy, potrzeby i marzenia społeczności lokalnej, w aktualnym stanie prawnym, gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Chciałbym podsumować nasz dokument cytatem:

***„Trzeba być obecnym przy wszystkim, po pierwsze dlatego, że ludzie bardziej wierzą oczom niż uszom, a po drugie dlatego, że droga poprzez udzielanie pouczeń jest długa, natomiast przez przykłady – krótka i skuteczna” [SENEKA VI59.2]***



## II. ZAŁOŻENIA STRATEGII GMINY JEŻÓW SUDECKI

Opracowana Strategia rozwoju jest ważnym dokumentem programowym dla Gminy Jeżów Sudecki. W celu zbudowania założeń i głównych celów zaproszono przedstawicieli trzech sektorów:

- publicznego
- społecznego
- gospodarczego

po to aby określili swoje potrzeby, problemy, a zrobiona wspólnie inwentaryzacja zasobów gminy otworzyła nowe możliwości i szanse z których mogą skorzystać.

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Jeżów Sudecki została opracowana na założeniach:

1. Proces planowania strategicznego:
  - identyfikacji zadań strategicznych,
  - zmiany w najbliższym otoczeniu (powiat, gminy sąsiednie)
2. Dostosowanie zapisów strategii do uwarunkowań społeczno - gospodarczych
  - funkcjonowanie Polski w Unii Europejskiej,
  - wymogów funduszy Unii Europejskiej,
  - założenia planów rozwoju na szczeblu krajowym i regionalnym (Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego, Strategii Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2014-2020)
3. Aktywizacja i współpraca środowisk lokalnych gminy – zastosowanie zasady partnerstwa lokalnego w procesie planowania rozwoju gminy.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację w perspektywie najbliższych lat następujących priorytetów:

- EDUKACJA
- OCHRONA ZDROWIA
- POMOC SPOŁECZNA
- BEZPIECZEŃSTWO
- KULTURA, SPORT, REKREACJA
- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
- ROLNICTWO
- TURYSTYKA
- GOSPODARKA



### **III. ZNACZENIE PARTNERSTWA LOKALNEGO DLA ROZWOJU GMINY JEŻÓW SUDECKI**

Nowo powstała Strategia Rozwoju Gminy Jeżów Sudecki na lata 2015-2025 oparta jest na metodologii partnerstwa lokalnego. Zawarte w Strategii Gminy Jeżów Sudecki cele strategiczne będą osiągalne w 100 % wówczas gdy uda się wprowadzić „partnerstwo lokalne” w życie. Partnerstwo lokalne to współpraca trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego, wspólne analizowanie potrzeb, rozwiązywania problemów, poszukiwania najbardziej optymalnych rozwiązań. W Gminie Jeżów Sudecki współpraca pomiędzy trzema sektorami jest na najniższym poziomie. Jednostki same próbują realizować swoje pomysły i często skazane są z góry na niepowodzenie. Partnerstwo lokalne poprzez zwiększenie wiarygodności społecznego poparcia, wykorzystywania wiedzy i doświadczenia partnerów może zrealizować zamierzone działania, aplikować i pozyskać fundusze zewnętrzne i zmniejszać ryzyko w osiągnięciu konkretnych celów.

Celem powstałej „Strategii Rozwoju Gminy Jeżów Sudecki na lata 2015-2025” jest budowanie trwałych wizji partnerskich pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi sektorami publicznym, społecznym i gospodarczym. Temu celowi podporządkowane są wszelkie działania związane z realizacją niniejszej strategii, które skupiają się w swoich założeniach na rozwiązywaniu problemów społecznych niezwykle ważnych dla rozwoju gospodarczego Gminy.



## IV. ORGANIZACJA PRACY NAD STRATEGIĄ

Wójt Gminy Jezów Sudecki, przy akceptacji Rady Gminy Jezów Sudecki zaprosił do opracowania strategii przedstawicieli różnych sektorów działających na terenie gminy. Do opracowania strategii zaproszono przedstawicieli: podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych, rad sołeckich, jednostek organizacyjnych gminy (administracja, oświata, kultura, pomoc społeczna, gospodarka komunalna, bezpieczeństwo – OSP). Wiedza, doświadczenie i zaangażowanie tych ludzi daje gwarancję opracowania strategii na miarę naszych czasów, potrzeb i możliwości.

Strategie są przygotowywane przez lokalne władze samorządowe najczęściej z wykorzystaniem zewnętrznych konsultantów i ekspertów. Trudno jest bowiem opracować strategię przez osoby na co dzień pracujące w samorządzie i dokonać chłodnej, obiektywnej oceny szans i możliwości rozwoju gminy.

Zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych została wybrana Fundacja Partnerstwo Izerskie Bogactwem Trójgranicza, a moderatorem została - Pani Jadwiga Olszowska - Urban ekspert Partnerstwa Lokalnego i Komunikacji Społecznej, której zadaniem było przeprowadzenie 6 warsztatów strategicznych, opracowanie materiałów z wyżej wymienionych warsztatów oraz dokonanie korekty dokumentu końcowego.

### Warsztat I

Odbył się 24 kwietnia 2015 roku. Utworzono 6 zespołów, które dokonały diagnozy lokalnych zasobów i problemów Gminy Jezów Sudecki w oparciu o schemat rozwoju społeczno-gospodarczego społeczności lokalnych – tzw. „Beczka lokalnych zasobów i problemów Gminy Jezów Sudecki”.

### Warsztat II

Odbył się 29 maja 2015 roku. Uczestnicy pracowali w 6 zespołach i opracowali diagnozę usług społecznych dla mieszkańców Gminy Jezów Sudecki w zakresie problemów, potrzeb, zasobów własnych i okienek do wykorzystania w obszarach:

- 1) Edukacja
- 2) Ochrona zdrowia
- 3) Pomoc społeczna



- 4) Bezpieczeństwo
- 5) Kultura, sport, rekreacja
- 6) Infrastruktura techniczna

### Warsztat III

Odbył się 19 czerwca 2015 roku. Uczestników podzielono na 3 zespoły tematyczne w zakresie:

- 1) Rolnictwo
- 2) Turystyka
- 3) Gospodarka

Dokonano diagnozy wyżej wymienionych obszarów gospodarczych w zakresie: problemów, potrzeb, zasobów własnych i okienek do wykorzystania.

### Warsztat IV

Odbył się 24 lipca 2015 roku. Uczestników podzielono na 4 zespoły, dokonano podsumowania trzech wcześniejszych warsztatów i skumulowano najważniejsze problemy lokalne do rozwiązania i wskazano najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania.

### Warsztat V

Odbył się 21 sierpnia 2015 roku. Uczestników podzielono na 3 zespoły. Zadaniem zespołów było opracowanie propozycji misji i wizji Gminy Jeżów Sudecki oraz określenie kierunków rozwoju gminy (celów strategicznych) w 9 obszarach tematycznych ustalonych na poprzednich warsztatach. W ramach celów strategicznych zespoły zaproponowały zadania główne do realizacji.

### Warsztat VI

Odbył się 10 września 2015 roku. Wypracowano z udziałem Wójta Gminy Jeżów Sudecki projekty realizujące cele strategiczne i szczegółowe Gminy Jeżów Sudecki z udziałem mieszkańców w ramach wypracowywania materiałów do opracowania „Strategii Rozwoju Gminy Jeżów Sudecki 2015 – 2025”.



## V DIAGNOZA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY JEZÓW SUDECKI

### 1.CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY

Jeżów Sudecki położony jest w południowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego, powiat jeleniogórski, na wzgórzach Gór Kaczawskich i Pogórza Izerskiego odznaczających się bogactwem form morfologicznych. Jeżów Sudecki ma bardzo bogatą historię sięgającą początków XIII w. Wspaniałe zabytki znajdujące się na terenie gminy oraz tradycje lotnicze stanowią świadectwo wielowiekowej historii. Podstawową funkcją Gminy Jeżów Sudecki jest rolnictwo, istniejące warunki terenowe, krajobrazowe i przyrodnicze sprzyjają rozwojowi turystyki, rekreacji i sportu. Tereny wokół Góry Szybowcowej, Wzgórz Dziwiszowskich i Łysej Góry stanowią naturalne zaplecze do uprawiania wielu dyscyplin sportowych i wypoczynku. Bliskie sąsiedztwo z Jelenią Górą sprawia, że gmina staje się atrakcyjną dla budownictwa mieszkaniowego. Na terenie gminy znajduje się Park Krajobrazowy Doliny Bobru, który jest znaczącą atrakcją turystyczną gminy.

### 2. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

#### **Powierzchnia sołectw gminy Jeżów Sudecki**

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia w km <sup>2</sup>
1	Jeżów Sudecki	10,5 km <sup>2</sup>
2	Chrośnica	8,3 km <sup>2</sup>
3	Czernica	17,2 km <sup>2</sup>
4	Płuszczyna	8,4 km <sup>2</sup>
5	Dziwiszów	21,2 km <sup>2</sup>
6	Siedlęcin	18,0 km <sup>2</sup>
7	Janówek	6,0 km <sup>2</sup>
8	Wrzeszczyn	4,5 km <sup>2</sup>
	OGÓLEM	94,1 km <sup>2</sup>



### 3.RYS HISTORYCZNY

Jeżów Sudecki należy do najstarszych osad w okolicach Jeleniej Góry. Wieś pojawiła się pierwszy raz w dokumencie księcia świdnicko-jaworskiego Bolka I z 6 listopada 1299 roku, który zezwalał Seyfridowi z Wojanowa na założenie nowego młyna w Jeleniej Górze, zobowiązując m.in. mieszkańców Jeżowa Sudeckiego do korzystania wyłącznie z niego. Być może jakiś związek z powstaniem osady miały poszukiwania złota w okolicy, ale udokumentowane wiadomości o tym pochodzą dopiero z XV wieku. Jeżów Sudecki był dość nietypową wsią, i to nie tylko ze względu na górniczą przeszłość. W 1498 roku wymieniono w Jeżowie Sudeckim kopalnię złota, natomiast w 1515 roku w samej wsi zbudowano płuczarnię złota. Przez cały XVI wiek prowadzono wydobywanie złota i srebra z różnym natężeniem i z różnymi wynikami. Koniec XVIII i początek XIX wieku był burzliwy i zaznaczył się wystąpieniem chłopów. Do największych zamieszek doszło w 1803-04 roku, gdy miejscowi chłopcy zbuntowali się przeciwko wymiarowi pańszczyzny. W II połowie XIX wieku wieś stała się dość popularną wsią turystyczną i letniskową. W 1889 roku powstała tu sekcja turystyczna, wspólna ze Strupicami. W 1906 roku przez wieś przeprowadzono linię kolejową z Jeleniej Góry do Lwówka Śląskiego w dole wsi powstała mała stacja kolejowa.



Przed II wojną światową we wsi istniała muzealna izba tkacka, w której odbywały się kiermasze z tańcami. Europejską sławę Jezów Sudecki zyskał po 1924 roku, gdy we wsi i na Szybowisku założono drugą w Niemczech, a tym samym i na świecie, Szkołę Szybowcową. Równocześnie swoją działalność otworzyły zakłady budowy szybowców, które istnieją w tym miejscu do dnia dzisiejszego.

## **CHROŚNICA**

Chrośnica jest bez wątpienia jedną z najładniejszych miejscowości w okolicy. Malowniczo położona pomiędzy jednymi z najwyższych kulminacji Gór Kaczawskich - Łysej Góry i Okola jest idealnym miejscem dla wszystkich szukających odpoczynku. Rozsiane wzdłuż Chrośnickiego Potoku zabudowania wioski to przede wszystkim typowe domy sudeckie, niemal wcinające się w zbocza otaczających gór. To właśnie tutaj swoje miejsce na ziemi znaleźli ludzie, którzy w całym regionie poprzez własne dzieła sławią Chrośnicę. Sama osada historycznie sięga XIII wieku. Schowana w górach stanowiła przez wiele lat azyl dla wielu uciekinierów, którzy w wyniku prześladowań religijnych musieli opuścić swoje domostwa i uciekać w trudno dostępne rejony. Tam w zaciszu sprawowali swoje obrządki, a śladami ich pobytu do dnia dzisiejszego są nazwy grup skalnych w okolicy np. Kazalnica czy Czarcia Ambona. Widziany już z daleka hełm wieży kościoła to główny wyróżnik w panoramie okolicy i najważniejszy punkt spotkań mieszkańców. To właśnie przy tutejszym kościele znajduje się największe skupisko krzyży pojednania w okolicy. W kościelnym murze i jego otoczeniu oraz na kościele znajduje się ich aż pięć. Trudno w to uwierzyć, że w tak małej i wydawać by się mogło od zawsze spokojnej miejscowości, doszło do tylu tajemniczych wydarzeń.

## **CZERNICA**

Jest takie miejsce na ziemi, gdzie czas płynie tak wolno jak wolno płynie leżąc w samym sercu Gór Kaczawskich Chrośnicki Potok (Lipka). To właśnie na brzegach tej małej rzeczki „przycupnęła” już w początkach średniowiecza Czernica. Ta urokliwa miejscowość należy do najstarszych wsi Gór Kaczawskich. Pierwsze informacje dotyczące osady pochodzą z dokumentu fundacyjnego kościoła św. Michała Archanioła z 1273 roku. Gotycki kościół stoi w Czernicy do dnia dzisiejszego i stanowi jedną z ważniejszych atrakcji w regionie. Przez długie lata miejscowość była w posiadaniu najznamienitszych rodów szlacheckich, co zaowocowało kilkoma ważnymi obiektami w wiosce. Najważniejszym jest eklektyczny



pałac – obecnie własność prywatna – pamiętający jeszcze czasy renesansu. W 1552 roku urodził się w nim jeden z największych przedstawicieli rodu Schaffgotschów - Christophe, do którego należała większość Kotliny Jeleniogórskiej, Karkonoszy i Gór Izerskich. Tuż przy pałacu znajduje się kościół parafialny, a naprzeciwko niego ostatni ślad po dawnym kościele ewangelickim – dzwonnica. W murze kościelnym znajduje się jeden z czterech krzyży pojednania w Czernicy. Podobno ustawiono go na pamiątkę bratobójczego pojedynku. Jedyny w swoim rodzaju kamienny krzyż z rytem pistoletu (bandolet z zamkiem kołowo - krzosowym z XVII wieku) odnajdziemy w dolnej części wsi w pobliżu drogi do Nielestna.

## **PŁOSZCZYNA**

Płoszczyna jest niewątpliwie starą osadą, ale nigdy nie odgrywała istotniejszej roli w dziejach regionu. Od dawna istniało tu osadnictwo, o czym świadczy zachowane grodzisko pod Przełęczą Chrośnicką. Pierwsza wzmianka z 1305 roku mówi już o wsi i wydobywaniu złota w jej okolicy. Przypuszcza się, że chodzi tu o roboty prowadzone na Stromcu. Wydobywanie rozpoczęło prawdopodobnie w drugiej połowie XIII wieku, a zakończono chyba w pierwszej połowie XIV wieku. Szczytowy rozwój wsi miał miejsce w pierwszej połowie XIX wieku, potem nasilił się stopniowy, znaczny spadek liczby ludności. Po upadku tkactwa chałupniczego wieś znacznie wyludniła się, a nie rozwinął się tu żaden przemysł ani inne rzemiosło, które mogło stać się źródłem utrzymania ludności. Po 1945 roku Płoszczyna zachowała rolniczy charakter.

## **DZIWISZÓW**

W dawnych czasach Dziwiszów słynął z wydobywania złota. Do dnia dzisiejszego świadczą o tym liczne ślady górnicze z minionych epok w postaci jam i zagłębień, które możemy odnaleźć w najbliższej okolicy. Nawet przepływający przez wieś potok nosi nazwę Złotucha. Pierwsze potwierdzone informacje o górnikach szukających w tym rejonie złota pochodzą z XIV wieku. W księgach kościelnych pojawia się wówczas informacja dotycząca fundacji kościoła św. Wawrzyńca – patrona m.in. górników i poszukiwaczy minerałów. W czasach nowożytnych wydobywanie złota przestało być opłacane i zaprzestano jego pozyskiwania. Dalszy rozwój Dziwiszów zawdzięcza położeniu przy głównym szlaku handlowym pomiędzy Jelenią Górą a Legnicą oraz pracom górniczym przy wydobywaniu rud żelaza, ołowiu i miedzi. Dzisiaj wioska stanowi popularny cel wycieczek mieszkańców pobliskiej Jeleniej



Góry. Szczególnymi względami cieszy się wzniesienie Łysa Góra, z której przy dobrej pogodzie rozpościera się jedna z ładniejszych panoram na pasmo Karkonoszy, Rudaw Janowickich oraz Pogórza Kaczawskiego. Zimą na Łysą Górę ściągają amatorzy białego szaleństwa by na bardzo dobrze przygotowanych stokach szusować po zboczach góry.

## **SIEDŁĘCIN**

W dokumentach po raz pierwszy Siedlęcín pojawił się w 1305 roku, wymieniony w księdze czynszowej biskupstwa wrocławskiego, jako wieś posiadająca kościół i to dość bogato uposażony w ziemię. Była to wieś rycerska, o czym świadczy zachowana siedziba właściciela. Przypuszczano, że mógł to być sam książę Henryk I Jaworski lub jeden z dostojników jego dworu. W 1521 roku jako właściciele wieży wymieniano ród Schaffgotschów. Dalsze dzieje wsi są dość niejasne. Wiadomo, że ucierpiała podczas wojny 30-letniej, m. in. podczas przemarszu lisowczyków w listopadzie 1622 roku. W dobrach hrabstwa Schaffgotschów wieś pozostawała w latach 1732-1945. W 1742 roku zbudowano we wsi drewniany ewangelicki dom modlitewny. Już w pierwszej połowie XIX wieku Siedlęcín bywał celem wędrówek turystów i mieszkańców Jeleniej Góry. W drugiej połowie docierano tu często powozami lub pieszo przez Gapy. Większą popularność wśród turystów Siedlęcín uzyskał po przeprowadzeniu w 1906 roku linii kolejowej z Jeleniej Góry do Lwówka Śląskiego i zbudowaniu tu stacji, a potem po utworzeniu w latach 20-tych jezior zaporowych na Bobrze i zbudowaniu trasy turystycznej z Jeleniej Góry wzdłuż rzeki, i wybudowaniu schroniska „Perła Zachodu”.

## **JANÓWEK**

Janówek, w przeciwieństwie do sąsiednich wsi, nie ma dobrze opracowanych dziejów. Powodem może być fakt, że leżąc pomiędzy trzema bardzo starymi wsiami, sam pozostał małą osadą, w której nie było kościoła, a więc nie pojawił się w kronikach. Wieś wcześniej stała się silnym ośrodkiem reformacji, bowiem pierwszy odnotowany fakt w jej dziejach odnosi się do buntu chłopów, który wybuchł tu w latach 1588-89 i objął też okoliczne wsie. Trudne warunki naturalne powodowały, że większość mieszkańców musiała szukać środków do życia poza rolnictwem. Była to, więc dość uprzemysłowiona, chociaż niewielka osada. Często zmieniali się właściciele Janówka. Pomimo ładnego położenia wieś nie przekształciła się w letnisko i nie budziła większego zainteresowania turystów. Podobnie wyglądała sytuacja po 1945 roku, spadła tylko nieco liczba mieszkańców, ale od lat jest ustabilizowana.



## WRZESZCZYN

Malownicza wieś położona w pięknym zakątku na prawym brzegu Bobru w głębokiej dolinie wspinającej się pomiędzy wysokimi skałami na północ i górą Cichoń, na południe opadającej stromo ku rzece przeciętej u jej wylotu zaporą Jeziora Wrzeszczyńskiego. Dawniej przez wieś przechodziła lokalna szosa z Siedlęcina do Barcinka, ale po zniszczeniu mostu w 1945 roku dojazd jest możliwy tylko od strony Siedlęcina, ponieważ korona zapory nie jest przejezdna. Zabudowania Wrzeszczyna są rozciągnięte wzdłuż drogi i leżą na wysokości 200- 300 metrów. Cała wieś liczy około 20 domów. Wrzeszczyn leży na terenie Parku Krajobrazowego Doliny Bobru. W dolnej części miejscowości znajduje się powstała w latach 1926 – 1927 elektrownia wodna, w której jako pierwszej na śląsku zamontowano turbiny systemu Kaplana. Z zapory bardzo ładny widok na przełom Bobru i Jezioro Wrzeszczyńskie. W roku 1962 we Wrzeszczynie kręcony był film „Zerwany Most” w reżyserii Jerzego Passendorfera z Tadeuszem Łomnickim w roli głównej.

## 4.EDUKACJA

### **Baza placówek oświatowych**

Gmina Jeżów Sudecki jest organem prowadzącym dwie Szkoły Podstawowe: w Czernicy i Siedlęcinie oraz Zespołu Szkół w Jeżowie Sudeckim w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa i Gimnazjum. Ponadto przy każdej ze szkół funkcjonują tzw. Oddziały „0”- będące oddziałami Przedszkolnymi. W Szkole Podstawowej w Czernicy i Jeżowie Sudeckim po jednym oddziale przedszkolnym oraz dwa oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Siedlęcinie .

Poniżej tabela prezentuje dane oświatowe w zakresie: liczby uczniów szkolnych i przedszkolnych, liczby oddziałów klasowych w poszczególnych szkołach , liczbę nauczycieli oraz pracowników administracyjnych wg stanu na rok szkolny 2014/2015.



Lp.	Szkoła	Liczba uczniów							Łączna Ilość uczniów/ dzieci	Liczb. Naucz	Prac. Admin i Obsługi
		Oddz. „O”	Kl I	II	III	IV	V	VI			
1.	Szkoła Podstawowa. Czernica	13	7	11	5	8	8	13	65	13	4
2.	Szkoła Podstawowa. Siedlęcina	11 i 15	12	12	12	9	13	14	98	15	6 *
3.	Zespół Szkół Jezów Sudecki w podziale na :	x	x	x	x	x	x	x	287	x	x
a	Szkoła Podstawowa	28	35	17	30	23	16	23	172	31	10
b	Gimnazjum	x	34	47	34	x	x	x	115		

\*/ w tym jeden sezonowy.

W świetle prezentowanego stanu zasobu lokalowego oświaty w gminie oraz rosnącej liczby dzieci w związku z intensywnie rozwijającym się budownictwem jednorodzinnym w gminie, infrastruktura oświatowa Gminy nie zaspokaja bieżących potrzeb mieszkańców w zakresie pełnego dostępu dzieci do edukacji szkoły podstawowej czy gimnazjum. Duża część mieszkańców dowozi dzieci do szkół sąsiedniej gminy - Jelenia Góra.

Zasób lokalowy oświaty Jezowa Sudeckiego to stara, wymagająca znacznych nakładów i rozproszona zabudowa trzech obiektów nie sprzyjająca nowoczesnym potrzebom dydaktycznym czy edukacyjnym. Baza lokalowa oświaty Siedlęcina to również stara przedwojenna zabudowa dwóch budynków oświatowych wymagających termomodernizacji i znacznych nakładów inwestycyjnych. Podobnie sytuacja przedstawia się w Czernicy, gdzie szkoła mieści się w wymagającym modernizacji przedwojennym budynku oświatowym.

Ponadto Gmina nie zaspokaja w pełni poza oddziałami „O”) potrzeb mieszkańców w zakresie dostępu dzieci do opieki przedszkolnej z uwagi na to, iż nie ma na terenie Gminy przedszkola zapewniającego opiekę nad dziećmi w wieku 3-5 lat. Dzieci przedszkolne z Gminy dowożone są do sąsiedniej miejscowości – Jelenia Góra.



## Baza do działalności oświatowej

Bazę lokalową placówek oświatowych przedstawia poniższe zestawienie:

L.p.	Wyszczególnienie	Pomieszczenia				
		sale lekcyjne	Pracownie		sale gimnastyczne	Świetlice / Aula
			komp.	język.		
1.	Zespół Szkół Jezów Sudecki (3 budynki) w podziale na : - Szkołę Podstawową ,	10	-	-	1	1
	-Gimnazjum	6	1	-	-	1
	- 1 Oddział Przedszkolny typu "O"	1	-	-	-	-
2.	Szkoła Podstawowa w Siedlęcinie (2 budynki) w tym 2 Oddziały przedszkolne typu „O”	7	1	1	1	1+biblioteka
3.	Szkoła Podstawowa w Czernicy w tym 1 Oddział przedszkolny typu "O"	7	1	-	1	-

Szkoły wykorzystują do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji ruchowej sale gimnastyczne, obiekty sportowe oraz urządzenia rekreacyjno – sportowe jak poniżej:

L.p.	Wyszczególnienie	Rodzaj urządzenia
1.	Zespół Szkół Jezów Sudecki w tym: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, 1 Oddział Przedszkolny typu "O"	Hala sportowa Boiska sportowe typu „ORLIK” z placem zabaw Sala gimnastyczna do ćwiczeń przy szkole Plac zabaw
2.	Szkoła Podstawowa Siedlęcin w tym 2 Oddziały Przedszkolne typu „O”	Sala ćwiczeń przy szkole Boisko do gry w siatkówkę plażową Plac zabaw
3.	Szkoła Podstawowa Czernica w tym 1 Oddział Przedszkolny typu „O”	Sala ćwiczeń przy szkole Boisko Plac zabaw



## 5.OCHRONA ZDROWIA

Na terenie Gminy Jeżów Sudecki działają następujące przychodnie zdrowia i gabinety lekarskie:

- 1) Samodzielny Publiczny Ośrodek Zdrowia w Jeżowie Sudeckim świadczy poniższe usługi:
  - podstawowa opieka zdrowotna
  - gabinet stomatologiczny
  - gabinet USG
- 2) Filia Ośrodka Zdrowia w Siedlęcinie świadczy poniższe usługi:
  - podstawowa opieka zdrowotna
- 3) Filia Ośrodka Zdrowia w Dziwiszowie świadczy poniższe usługi:
  - podstawowa opieka zdrowotna

Na terenie gminy znajduje się apteka, która zaopatrza mieszkańców w lekarstwa.

## 6.POMOC SPOŁECZNA

Zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie ich do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- Przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń.
- Pracy socjalnej.
- Prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej.
- Analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.
- Realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych.



## Zestawienie danych o ilości świadczeniobiorców objętych pomocą w latach 2013-2014

Rok	Liczba mieszkańców Gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS	Formy wsparcia				
			zasiłek stały	zasiłek okresowy	zasiłek celowy	zasiłek rodzinny	fundusz alimentacyjny
2013	6938	239	40	134	61	216	53
2014	6965	224	40	120	115	164	54

Główną przyczyną udzielania zasiłków mieszkańcom gminy jest bezrobocie, poniżej tabela obrazująca ilość osób bezrobotnych w gminie Jeżów Sudecki.

Wyszczególnienie	2013	2014
Bezrobotni ogółem, w tym:	370	298
mężczyźni	165	144
kobiety	205	154

## 7. BEZPIECZEŃSTWO

W zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego obszar Gminy Jeżów Sudecki podlega Komendzie Miejskiej Policji w Jeleniej Górze. Na terenie Gminy Jeżowa Sudeckiego nie funkcjonuje Komisariat Policji.

W zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego i przeciwpowodziowego na terenie gminy funkcjonują cztery jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych: w Jeżowie Sudeckim, Czernicy, w Siedlęcinie i Dziwiszowie z czego jednostki z Jeżowa Sudeckiego i Czernicy działają w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym, który nakłada na strażaków dodatkowe zadania związane z ciągłym utrzymaniem pełnej gotowości bojowej.

Na terenie Gminy powołano cztery Jednostki Operacyjno-Techniczne, w których działa 79 ratowników dobrze wyposażonych i wyszkolonych, gotowych do podejmowania wszechstronnych działań ratowniczo-gaśniczych. W OSP zrzeszonych jest 176 członków (159 mężczyzn, 17 kobiet), działają cztery Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze liczące 51 członków (40 chłopców i 11 dziewcząt). W 2014 roku strażacy wyjeżdżali do 72 pożarów (460 strażaków) oraz 80 razy do innych zdarzeń (404 strażaków).

Druhowie z Ochotniczych Straży Pożarnych i członkowie Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych bardzo aktywnie uczestniczą w życiu społecznym i kulturowym Gminy Jeżów



Sudecki oraz współdziałają ze strażakami z gmin partnerskich w Czechach Paseky n/Izerou i w Saksonii Vierkirchen.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat bardzo wzrosło zagrożenie powodziowe - szczególnie w sołectwach Siedlęcín, Czernica na skutek pojawiających się coraz częściej nawalnych deszczy połączonych z gradobiciem lub długotrwałych opadów. Z tego powodu mieszkańcy oraz gmina ponoszą duże straty w mieniu osobistym, a także w infrastrukturze technicznej.

## 8.KULTURA, SPORT I REKREACJA

Na terenie Gminy Jeżów Sudecki funkcjonuje jedna instytucja kultury Gminna Biblioteka Publiczna w Jeżowie Sudeckim oraz placówki użyteczności publicznej.

**Gminna Biblioteka Publiczna w Jeżowie Sudeckim** jako samorządowa instytucja kultury wraz z filiami (filie biblioteki w Jeżowie Sudeckim, Siedlęcínie, Dziwiszowie). Do głównych zadań biblioteki należy:

- gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu,
- obsługa czytelników, przede wszystkim poprzez udostępnienie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, pośredniczenie w wymianie międzybibliotecznej,
- popularyzacja książki i czytelnictwa,
- gromadzenie i opracowywanie materiałów informacyjnych zwłaszcza dokumentujących dorobek kulturalny i gospodarczy gminy, koordynacja działalności usługowej bibliotek (filii wiejskich) na terenie gminy,
- udzielenie bibliotekom filialnym pomocy instrukcyjno - metodycznej i szkoleniowej,

Placówki użyteczności publicznej:

**Euroregionalne Centrum Spotkań Gmin Partnerskich** – Jeżów Sudecki, ul. Kreta 27. Jest to obiekt wyremontowanej dawnej Szkoły Szybowniczej, w którym mieści się biblioteka, pracownia modelarska, Izba Pamięci Lotniczej, sala konferencyjna, sala oświatowa i plastyczna oraz 5 pokoi gościnnych z łazienkami, aneksem kuchennym, remiza OSP Jeżów



Sudecki. Obiekt jest wykorzystywany jako dom kultury w którym są organizowane spotkania, konferencje, wszystkie uroczystości organizowane przez Zespół Szkół w Jeżowie Sudeckim i Radę Sołecką. Od dnia otwarcia tj. 28.09.2013 roku w obiekcie odbyło się ponad 100 spotkań i konferencji.

**Dom Ludowy w Dziwiszowie** – świetlica wiejska, sala z zapleczem kuchennym wykorzystywana jest do spotkań mieszkańców (np. Zebrania Wiejskie), organizowane są imprezy sołeckie i gminne. Sala jest wynajmowana na różne uroczystości rodzinne.

**Świetlica wiejska w Dziwiszowie** - w budynku dawnej Szkoły Podstawowej jest biblioteka oraz pracownia komputerowa. Prowadzone są przez opiekuna świetlicy zajęcia z dziećmi i młodzieżą

**Świetlica wiejska w Chrońnicy** – zatrudniony jest opiekun świetlicy, który dozoruje obiekt i prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży. Jest to sala ogólnie dostępna dla mieszkańców.

**Dom Ludowy w Siedlęcinie** – świetlica wiejska, sala z zapleczem kuchennym wykorzystywana jest do spotkań mieszkańców (np. Zebrania Wiejskie), organizowane są imprezy sołeckie i gminne. Sala jest wynajmowana na różne uroczystości rodzinne. W świetlicy zatrudniony jest opiekun, który dozoruje obiekt i organizuje zajęcia dla dzieci i młodzieży.

**Dom Ludowy w Czernicy** – świetlica wiejska, sala z zapleczem kuchennym wykorzystywana jest do spotkań mieszkańców (np. Zebrania Wiejskie), organizowane są imprezy sołeckie i gminne. Sala jest wynajmowana na różne uroczystości rodzinne. W świetlicy zatrudniony jest opiekun, który dozoruje obiekt i organizuje zajęcia dla dzieci i młodzieży.

**Dom Ludowy w Płoszczynie** – świetlica wiejska, sala z zapleczem kuchennym wykorzystywana jest do spotkań mieszkańców (np. Zebrania Wiejskie), organizowane są imprezy sołeckie i gminne. Sala jest wynajmowana na różne uroczystości rodzinne. W świetlicy zatrudniony jest opiekun, który dozoruje obiekt i organizuje zajęcia dla dzieci i młodzieży.

## 9.SPORT I REKREACJA

Na terenie Gminy Jezów Sudecki działają kluby i organizacje sportowe, w których uprawiane są następujące dyscypliny sportowe:



Gminny Ludowy Klub Sportowy Jeżów Sudecki	piłka siatkowa, szachy, tenis stołowy, halowa piłka nożna, warcaby stupolowe, piłka nożna, marsze na orientację
Ludowy Klub Sportowy „LOTNIK”	piłka nożna, tenis stołowy, biegi przełajowe, biegi, tenis stołowy, piłka siatkowa, szachy, warcaby stupolowe, modelarstwo
Ludowy Klub Sportowy „PIAST” w Dziwiszowie	piłka nożna, tenis stołowy
Moto Klub w Siedlęcinie	sporty motorowe
Aeroklub Jeleniogórski – Góra Szybowcowa	sporty lotnicze
Szkoła Narciarska i Sudecki Klub Sportowy AESCULAP	sporty narciarskie i rowerowe

#### Baza działalności sportowej:

- pełnowymiarowe boiska do piłki nożnej w sołectwach: Dziwiszów, Jeżów Sudecki, Czernica, Płoszczyna, Chrońnica i Siedlęcin
- hala sportowa w Jeżowie Sudeckim
- kompleks boisk sportowych „ORLIK” w Jeżowie Sudeckim
- boisko do gry w siatkówkę plażową w Siedlęcinie
- sale gimnastyczne przy szkołach w: Jeżowie Sudeckim, Czernicy, Siedlęcinie
- place zabaw ogólnodostępne w: Siedlęcinie, Jeżowie Sudeckim, Dziwiszowie, Czernicy
- tor motocrossowy w Siedlęcinie

Na obszarze Gminy Jeżów Sudecki działają stowarzyszenia i związki, których działalność ma charakter społeczny działających w obszarze rozwoju miejscowości, dziedzictwa kulturowego i jego ochrony oraz bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Jeżów Sudecki:



Lp.	Nazwa Organizacji
1.	Stowarzyszenie „Wieża Książęca w Siedlęcinie”
2.	Stowarzyszenie „Sołectwo Jezów Sudecki”
3.	Stowarzyszenie „ Nasz Siedlęcin”
4.	Stowarzyszenie „ Nasz Dziwiszów”
5.	Gminny Klub Sportowy „Jezów Sudecki”
6.	Ludowy Klub Sportowy „Lotnik”
7.	Moto Klub Siedlęcin
8.	Ludowy Klub Sportowy „Piast” w Dziwiszowie
9.	OSP Czernica
10.	OSP Jezów Sudecki
11.	OSP Siedlęcin
12.	OSP Dziwiszów
13.	Szkoła Narciarska i Sudecki Klub Sportowy Aesculap
14.	Aeroklub Jeleniogórski

## 10.INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

### *10.1 SIEĆ KOMUNIKACYJNA*

Gminę Jezów Sudecki przecina sieć dróg gminnych, powiatowych, droga wojewódzka nr 365 (Dziwiszów) i droga krajowa nr 30 Jelenia Góra - Zgorzelec, stanowiąca główną oś komunikacyjną o znaczeniu regionalnym w zachodniej części województwa, łączy granicę z Niemcami z Kotliną Jeleniogórską i obszarem Sudetów Zachodnich.

Łączna długość drogi wojewódzkiej wynosi 37,9 km Drogi powiatowe przebiegają przez sołectwa o łącznej długości 51,6 km. Gminne drogi posiadające charakter publiczny to ok. 20 km. Ponadto na obszarze gminy istnieje liczna sieć dróg rolniczych i dojazdowych



do pól. Przez gminę przebiega trasa kolejowa Jelenia Góra – Lwówek Śląski. Stacje kolejowe znajdują się w Jeżowie Sudeckim oraz Siedlęcinie.

### *10.2 SIEĆ GAZOWA*

Gazociągi wysokiego ciśnienia o przekroju 250 mm oraz 300 mm przebiegają przez następujące miejscowości: Dziwiszów, Jeżów Sudecki oraz Siedlęcin łącząc się w stacji redukcyjno –pomiarowej w Dziwiszowie. Dotychczas wieś Jeżów Sudecki i część Dziwiszowa zaopatrzone są w gaz sieciowy. Przewiduje się realizację sieci gazowych na terenie wsi Dziwiszów i Siedlęcin. Gaz jako nośnik energii będzie wykorzystywany do celów komunalno-bytowych.

### *10.3 SIEĆ ENERGETYCZNA*

Zaopatrzenie gminy w energię elektryczną odbywa się poprzez system linii napowietrznych niskiego i średniego napięcia (20kV) oraz stacji transformatorowych. Energia elektryczna jest dostarczana w sposób ciągły, większość linii jest w dostatecznym stanie technicznym, wymagana jest jednak modernizacja sieci niskiego napięcia. Braki w dostawach energii elektrycznej najczęściej spowodowane są powstaniem nadzwyczajnych zdarzeń atmosferycznych.

### *10.4 SIEĆ TELEKOMUNIKACYJNA*

Obszar gminy jest obsługiwany głównie przez operatorów sieci telefonii stacjonarnej (ORANGE i NETIA), a także przez operatorów sieci telefonii komórkowej. Wszystkie miejscowości gminy wyposażone są w sieć telefoniczną umożliwiającą rozbudowę poprzez podłączanie nowych abonentów.

### *10.5 SIEĆ WODOCIĄGOWA*

Gminną siecią wodociągową objęte są następujące sołectwa: Jeżów Sudecki, Siedlęcin, Dziwiszów, Płoszczyna, Wrzeszczyn i Czernica. Woda do zaopatrzenia mieszkańców Gminy pozyskiwana jest z trzech źródeł: Stacja Uzdatniania Wody (SUW) Jeżów Sudecki – zaopatruje sołectwa: Jeżów Sudecki, Dziwiszów, część Płoszczyny, SUW Siedlęcin – zaopatruje Siedlęcin, Wrzeszczyn i część Płoszczyny, oraz SUW Czernica, który zaopatruje



sołectwo Czernica. Długość sieci wodociągowej wynosi łącznie 87,8 km. i dostarcza wodę do 95% mieszkańców Gminy.

#### *10.6 SIEĆ SANITARNA*

W latach 2010 – 2014 na terenie miejscowości Jezów Sudecki została wybudowana kanalizacja sanitarna wraz z przyłączami i kanałem tranzytowym do miejscowości Jelenia Góra. Planowana jest systematyczna rozbudowa istniejącej sieci w celu objęcia systemem kanalizacji całego obszaru miejscowości. Nieczystości odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków w Jeleniej Górze prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” Sp. z o.o. Gmina posiada również projekt budowlany obejmujący kanalizację sołectwa Siedlęcín.

#### *10.7 GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI*

Gospodarka odpadami komunalnymi od 1 lipca 2013 r. prowadzona jest przez gminę zgodnie z ustawą o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 20123 r., poz.1399).

Zgodnie z nowymi zasadami obowiązkiem gminy jest redukcja masy odpadów trafiających na składowiska. Odbiór odpadów komunalnych z obszaru Gminy zapewnia wyspecjalizowane przedsiębiorstwo zajmujące się transportem, segregacją i składowaniem odpadów na składowisku znajdującym się poza obszarem Gminy.

#### *10.8 ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII*

W zakresie odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Jezów Sudecki funkcjonują trzy elektrownie wodne zlokalizowane na rzece Bóbr wytwarzające energię elektryczną w systemie przemysłowym (Bobrowice I, Bobrowice II, Wrzeszczyn).

„Zielona energia” występuje w Gminie w postaci elektrowni wodnych, instalacji solarnych, pomp ciepła oraz ogniw fotowoltaicznych montowanych w indywidualnych gospodarstwach domowych.

W miejscowości Siedlęcín funkcjonuje generator wytwarzający energię elektryczną w oparciu o metan pozyskiwany z rekultywowanego zamkniętego składowiska odpadów komunalnych.



Gmina Jezów Sudecki wspiera rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez pomoc organizacyjną i prawną świadczoną zainteresowanym.

## 11. ROLNICTWO

### *11.1. UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI I BUDOWA GEOLOGICZNA*

Geologia obszaru gminy, z racji występowania różnowiekowych struktur geologicznych charakteryzujących się odmiennym składem petrograficznym, jest znacznie zróżnicowana. Obszar Wysoczyzny Rybnicy budują prekambryjskie gnejsy, granity i amfibolity.

Rejon Gór Kaczawskich zbudowany jest generalnie z kambryjskich łupków zieleńcowych, kwarcowych i serycytowych, następnie z triasowych piaskowców, kredowych margli wapnistych i wapieni krystalicznych. Skały lite przykryte są czapą utworów zwietrzelinowych o miąższości 0,4m w partiach przy szczytowych i grzbietach do 2,0m na spłaszczeniach i łagodnych stokach lub u podnóży wzgórz. Efektem procesów stokowych są utwory wykształcone głównie jako gliny z domieszką materiału skalnego.

Wyższe poziomy tarasowe rzeki Bobru, zbudowane z plejstocenijskich żwirów, na znacznej powierzchni przykryte są mądą gliniasto-pyłastą. Osady holocenijskie występują głównie w dnach większych dolin w postaci mady piaszczysto-kamienistej o miąższości 0,3-12m.

Z powodu tak zróżnicowanej budowy geologicznej, obok złóż kruszyw, występują surowce skalne nieeksploatowane i mające obecnie wartość perspektywiczną.

Obecnie udokumentowane są następujące złoża:

- złoża marmuru „Kapela”, usytuowane na przełęczy Kapela, po zachodniej stronie drogi do Świerzawy;
- złoża barytu z fluorytem „Jezów Sudecki”, położone na wschodnich stokach Góry Szybowcowej;

### **Warunki wodne**

Obszar gminy w całości przynależy do dorzecza rzeki Odry. Główną osią hydrograficzną jest rzeka Bóbr, lewobrzeżny dopływ Odry, który w granicach gminy na odcinku Siedlęcina – Jezioro Pilchowskie „przebija” się przez pasmo gnejsów izerskich tworząc



malowniczy przełom. Do Bobru uchodzą liczne dopływy – jak Chrośnicki Potok (Lipka), Szumiąca, Złotucha oraz inne cieką drenujące przyległe tereny. Są to potoki o bardzo zmiennym reżimie wodnym odzwierciedlającym stosunki opadowe.

Celem ochrony przyległych terenów przed powodzią w latach przedwojennych na Bobrze została zbudowana kaskada zapór oraz urządzeń hydroenergetycznych. Powstały zespół jezior zaporowych (największy w Pilchowicach) ma na celu zredukować wysoką falę powodziową.

Wody Bobru, na odcinku od ujścia Łomnicy do przekroju zbiornika Pilchowickiego, wykazują III klasę czystości wg wskaźników fizyczno-chemicznych oraz hydrobiologicznych.

Na terenie gminy znajdują się dwa poziomy wodonośne:

- czwartorzędowy z 2 warstwami – tworzy on podstawowy rezerwuuar wody; I-wszą warstwę o miąższości 2-3m stanowią nawodnione piaski i żwiry zasilane wodami powierzchniowymi; warstwę tę ujmują prawie wszystkie studnie kopane; II-warstwę wodonośną o miąższości 6-10m na głębokości 8-14m tworzą żwiry;
- mezozoiczny (skał litych triasu i kredy) – woda ma charakter szczelinowy w piaskowcach; odnośnie wydajności, jak i możliwości ujęcia, brak jest informacji ze względu na słabe rozpoznanie hydrogeologiczne tego piętra.

### **Warunki klimatyczne**

Obszar gminy położony jest w zasięgu jednego regionu termicznego - Kotliny Jeleniogórskiej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od 6,4 do 7,1°C. Okres wegetacyjny trwa tu około 200 dni. Początek robót polowych przypada na drugą dekadę marca. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 700-1020 mm, a ich maksimum przypada na miesiąc lipiec. Największe opady śniegu przypadają na miesiąc grudzień. Na całym obszarze przeważa południowo-zachodni i zachodni kierunek wiatru. Wiatry fenowe w chłodnych porach roku przynoszą masy ciepłego i suchego powietrza, które na wiosnę powodują szybkie topnienie śniegu, co bywa przyczyną lokalnych powodzi i podtopień.



## Walory środowiska przyrodniczego i kulturowego

Atrakcyjne ukształtowanie terenu, duże obszary leśne i akweny tworzą warunki dla rozwoju turystyki w gminie Jezów Sudecki. W miejscowościach należących do gminy Jezów Sudecki zlokalizowanych jest wiele atrakcyjnych, a także obiektów zabytkowych mogących być atrakcją turystyczną. W szczególności zaliczyć możemy:

- średniowieczną Wieżę Książęcą w Siedlęcinie (z najstarszymi na ziemiach polskich i Europie środkowowschodniej malowidłami ściennymi o tematyce świeckiej),
- Dom Gwarków w Jezowie Sudeckim (była karczma dla poszukiwaczy różnorodnych kruszców; zbudowana w 1601 roku),
- bardzo dobrze zachowane średniowieczne grodzisko w Płoszczynie
- zespół pałacowo-parkowy w Dziwiszowie i Czernicy
- liczne obiekty sakralne
- schronisko PTTK „Perła Zachodu” w Siedlęcinie
- Park Krajobrazowy Doliny Bobru
- flora i fauna Gór Kaczawskich (przyroda ożywiona i nieożywiona)

Zróznicowane ukształtowanie obszaru gminy sprzyja także uprawianiu turystyki pieszej i rowerowej. Prowadzą one m.in. przez obszar Parku Krajobrazowego Doliny Bobru. Na trasach tych szlaków znajduje się wiele interesujących obiektów kultury materialnej, między innymi zabytkowe zabudowania Zakładów Szybowcowych Jezów Sudecki, dawna Szkoła Szybowcowa oraz Góra Szybowcowa ( Szybowisko).

Jeżów Sudecki od lat znany jest dla osób uprawiających sporty lotnicze takie jak szybownictwo, spadochroniarstwo, paraglajty oraz lotniarstwo.

Miłośnicy koni również znajdą coś dla siebie w ośrodkach rekreacyjnych jazdy konnej w Dziwiszowie (oferują naukę jazdy konnej, imprezy jeździeckie, w tym wczasy w siodle i rajdy terenowe).

Między Chrośnicą a Dziwiszowem, na północnym stoku Łysej Góry znajduje się natomiast Mikrostacja Sportów Zimowych i Letnich „Aesculap” – SKI ARENA Łysa Góra z czterema wyciągami i atrakcyjnymi trasami zjazdowymi i rowerowymi o zróżnicowanym stopniu trudności. Istnieje przy tym możliwość sztucznego naśnieżania stoku. Rejon Łysej Góry stanowi obszar o szczególnie wysokiej atrakcyjności turystycznej.



Kompleksem terenów otwartych o znacznych walorach przyrodniczo-krajobrazowych jest obszar Wzgórz Dziwiszowskich. Z uwagi na swoje bezpośrednie sąsiedztwo z Zabobrzem – największą mieszkaniową dzielnicą Jeleniej Góry – teren Wzgórz Dziwiszowskich stanowi bardzo atrakcyjny obszar wypoczynkowo-spacerowy dla mieszkańców miasta, będąc naturalnym zapleczem dla codziennej i weekendowej rekreacji. Powstająca agroturystyka oraz baza noclegowa wokół Góry Szybowcowej powoduje dalszy rozwój turystyki w tym rejonie Gminy.

## **Lesistość**

Lasy gminy Jezów Sudecki położone są w V – Śląskiej Krainie Przyrodniczo-Leśnej, 3 Dzielnicy Przedgórze Sudeckiego.

Nadzór administracyjny nad lasami sprawują Nadleśnictwa: Lwówek Śląski, „Śnieżka” w Kowarach, Szklarska Poręba oraz Złotoryja. Rozmieszczenie siedliskowych typów lasów na tym terenie warunkują czynniki glebowe i klimatyczne związane w znacznym stopniu z wysokością nad poziomem morza.

Z uwagi na zajmowaną powierzchnię największe znaczenie gospodarcze mają siedliska leśne zajmujące 68,5% powierzchni leśnej. Świadczy to o wysokiej produktywności tych gleb.

Drzewostan gminy tworzy 17 gatunków drzew występujących jako panujące, natomiast 25 gatunków posiada swój udział w ogólnym zapasie drzewostanów.

Najliczniejszymi i najważniejszymi pod względem gospodarczym gatunkami na terenie gminy są: świerk – 38% powierzchni leśnej, sosna – 27% powierzchni leśnej, dąb – 12% powierzchni leśnej.

### *11.2. CHARAKTERYSTYKA JAKOŚCI ŚRODOWISKA GLEBOWEGO*

Gleby gminy Jezów Sudecki z uwagi na położenie i sposób powstawania można podzielić na: gleby górskie, gleby terenów podgórskich i gleby dolinne.

Gleby górskie są pochodzenia wietrzelinowego o różnej zawartości części szkieletowych w zależności od wysokości n.p.m. i spadków terenu. Przydatność gleb górskich dla rolnictwa jest ściśle związana z ich żyznością, miąższością, wilgotnością i wysokością nad poziomem morza. Gleby płytkie V – VI klasy, kompleksu owsiano-pastewnego górskiego i owsiano-ziemniaczanego górskiego są przydatne dla uprawy: owsa, ziemniaków i roślin



pastewnych. Gleby te są w małym stopniu przydatne dla rolnictwa – najwłaściwsze jest przeznaczenie ich pod użytki zielone lub zalesienia.

Gleby terenów podgórskich to gleby biellicowe i brunatne o składzie mechanicznym lessów i pyłów ilastych. Są one korzystnie położone, o dobrze wykształconej warstwie próchnicznej i prawidłowych stosunkach powietrzno-wodnych. Gleby te IIIa – IIIb klasy gruntów rolnych, kompleksu pszennego dobrego są odpowiednie dla wszystkich upraw polowych, a także dla intensyfikacji rolnictwa-sadownictwa.

Gleby dolinne są to występujące w dolinach rzek mady: płytkie – silnie szkieletowe podlegające corocznym zalewom to słabe użytki zielone V klasy, przeważnie silnie zachwaszczone oraz głębokie IIIb – IVa klasy, zaliczone do kompleksu przydatności rolniczej pszennego dobrego.

### *11.3 STRUKTURA WŁADANIA GRUNTAMI*

W strukturze władania gruntami na terenie gminy przeważa udział sektora prywatnego nad sektorem publicznym. Grunty sektora publicznego należą głównie do Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i Agencji Nieruchomości Rolnych.

### *11.4. STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH*

Na terenie gminy funkcjonuje 760 gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej jednego hektara fizycznego lub jednego hektara przeliczeniowego w tym pięć o wielkości powyżej 100 hektarów.

### *11.5. PRODUKCJA ROLNICZA*

#### **Produkcja roślinna i zwierzęca**

Produkcja roślinna to przede wszystkim uprawa zbóż: pszenicy, jęczmienia, żyta oraz rzepaku. Podstawowym kierunkiem produkcji zwierzęcej na terenie gminy Jezów Sudecki jest hodowla bydła, głównie mlecznego i mięsnego. Oprócz hodowli bydła na mniejszym poziomie prowadzony jest chów pozostałych zwierząt gospodarskich.



## 11.6 WYPOSAŻENIE WSI W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

Długość cieków naturalnych na terenie gminy wynosi około 51.5 km.

### GMINA JEŻÓW SUDECKI

Cieki w zlewni rzeki Bóbr- Zarządca DZMiUW we Wrocławiu

L.p.	Nazwa cieku	Długość całkowita	Długość na terenie Gminy Jeżów Sudecki	Uwagi
1.	Pija	2,70	2,70 Siedlęcín	
2.	Bełkotka	5,20	3,20 Dziwiszów	2 km Jelenia Góra
3.	Jelniak	4,80	2,60 Dziwiszów	2,2 km Jelenia Góra
4.	Lipka	11,50	11,50 Czernica, Janówek, Chrośnica	
5.	Ochotnica	11,20	7,40 Czernica, Płoszczyna	3,8 km Wleń
6.	Szumiąca	6,20	6,20 Siedlęcín, Jeżów Sudecki	

Źródło: Informacja z Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu.

### GMINA JEŻÓW SUDECKI

Cieki zlewni rzeki Bóbr – Zarządca RZGW we Wrocławiu

L.p.	Nazwa rzeki / potoku	Długość cieku na terenie Gminy Jeżów Sudecki
1.	Rzeka BÓBR	7.0 km
2.	Potok ZŁOTUCHA	7,4 km
3.	Potok RAKOWNICA	3,55 km

Źródło: Informacja Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

## 12. TURYSTYKA

### 12.1 ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA GMINY

Gmina Jeżów Sudecki położona jest w Górach Kaczawskich i Pogórzu Izerskim, otaczających z północy i zachodu Kotlinę Jeleniogórską w sąsiedztwie Jeleniej Góry. Walory krajobrazowo – przyrodnicze sprzyjają miłośnikom uprawiania aktywnej turystyki, którym możemy zaproponować: szlaki rowerowe i piesze, sporty lotnicze, narciarstwo, jeździectwo, kajakarstwo i wędkarstwo. Piękno przyrody, duża zalesiona przestrzeń sprzyja wypoczynkowi w bliskim kontakcie otaczającej przyrody.

**Góra Szybowcowa w Jeżowie Sudeckim**, położona jest w masywie Gór Kaczawskich, widok z niej zapiera dech w piersiach cudowna panorama na Kotlinę Jeleniogórską i Karkonosze. Ale to nie tylko miejsce widokowe, ale znany na świecie ośrodek



sportów lotniczych, dawniej głównie szybownictwa, dzisiaj również gromadzi przedstawicieli innych lotniczych dyscyplin modelarzy, spadochroniarzy, paralotniarzy i pilotów samolotowych. Doskonała baza do uprawiania turystyki aktywnej i sportów ekstremalnych, nie tylko związanej z lotnictwem, ale również pieszej i rowerowej. Na szczycie funkcjonuje urokliwa restauracja oraz hotel. Aeroklub Jeleniogórski, to nie tylko jedna z najlepszych na świecie szkoła trudnej sztuki latania, ale również doświadczony i profesjonalny organizator, różnorodnych przedsięwzięć od kameralnych imprez rodzinnych lub firmowych, po wielkie imprezy sportowe i rekreacyjne, w których aktywny wypoczynek powiązany jest z możliwością zmierzenia się z ekstremalnymi lotniczymi doznaniem. Wybierając Górę Szybowcową jako cel swojej wędrówki czy urlopu macie gwarancję wspaniałych przeżyć, obcowania z żywą historią lotnictwa, spotkania wyjątkowych ludzi ogarniętych pasją latania. Możecie razem z nimi zanurzyć się w przestworzach, poczuć uroki przestrzeni i ujrzeć cudowny krajobraz widziany z lotu ptaka. Jeżeli starczy wam odwagi, można spróbować skoku ze spadochronem, lub lotu na paralotni. Dla mniej odważnych proponujemy piesze lub rowerowe wędrówki zapierającymi dech szlakami wśród otaczających Górę pól i lasów. Wieczory proponujemy spędzić w wyjątkowej atmosferze sabatu czarownic, delektując się smacznym jedzeniem i słuchając leśnej muzyki.

**SKI ARENA Łysa Góra w Dziwiszowie** – Mikrostacja Sportów Zimowych i Letnich „Aesculap” –zaprasza turystów przez cały rok; zimą oferuje 4 wyciągi narciarskie dla dzieci i dorosłych. Stok posiada sztuczne naśnieżanie i oświetlenie. Bardzo popularne są jazdy nocne przy muzyce. Latem jest to raj dla rowerzystów, którzy korzystają ze szlaków rowerowych i mają możliwość brania udziału w cyklicznych zawodach rowerów górskich MTB „Łysogórski”. Rowerzysta przejeżdżający przez szczyt Łysej Góry podziwiać może piękną panoramę Kotliny Jeleniogórskiej i Pogórza Kaczawskiego. Również amatorzy jazdy konnej nie zawiodą się - na miejscu znajduje się stadnina. Można tu nauczyć się jeździć w stylu klasycznym i western, a także podziwiać krajobrazy z końskiego grzbietu podczas jazdy z instruktorem w terenie. Największą zaletą Łysej Góry jest jej kameralność i położenie, z dala od ruchliwych szlaków komunikacyjnych, znanych i głośno reklamowanych obszarów turystycznych. Łagodnie nachylone stoki sprzyjają poczuciu bezpieczeństwa i komfortu. To idealne miejsce rodzinnego wypoczynku.



**Park Krajobrazowy Doliny Bobru**, którego główną osią jest malowniczy przełom Bobru, który zaprasza do siebie kajakarzy i wędkarzy. Drogą wodą można dotrzeć do ukrytego w lesie schroniska Perła Zachodu położonego nad Jeziorem Modrym, a dalej do Wieży Książęcej w Siedlęcinie z unikatowymi freskami o tematyce świeckiej, przedstawiające legendę o rycerzu króla Artura – sir Lancelocie z Jeziora. Podążając z nurtem rzeki docieramy do Jeziora Wrzeszczyńskiego i Pilchowickiego. Po drodze napotkamy elektrownie wodne – zabytki techniki, które na pewno warto zobaczyć.

**Gmina Jeżów Sudecki to również piękne zabytki:**

Wieża Książęca w Siedlęcinie z XIV wieku.

Kościół p.w. św. Michała Archaniola w Czernicy z 1305 roku ( pierwsza wzmianka).

Kościół p.w. św. Michała Archaniola w Jeżowie Sudeckim z 1574 roku.

Dom Gwarków w Jeżowie Sudeckim z 1601 roku.

„Krzyż Kozacki” w Jeżowie Sudeckim 1813 roku.

Neorenesansowy pałac z parkiem w Czernicy (przebudowany w II poł. XIX w.)

Piece wapiennicze 1779 – 1843. Siedlęcin, Płoszczyna.

Kościół p.w. św. Wawrzyńca w Dziwiszowie z XV w.

Kościół p.w. św. Jadwigi w Chrośnicy XIII/XIV w.

Pałac i park w Dziwiszowie z XVI w.

Średniowieczne grodzisko w Płoszczynie.

Krzyże pojednania (pokutne) 15 krzyży na terenie Gminy Jeżów Sudecki.

Obiekty i urządzenia hydrotechniczne – zabytki techniki - (elektrownie, zapory, jazy) – elektrownie: Bobrowice I, Bobrowice II, Wrzeszczyn.

Linia kolejowa Jelenia Góra – Lwówek Śląski.

Turystyce aktywnej sprzyjają przygotowane szlaki turystyczne i rowerowe dla każdego:

**Szlaki turystyczne:**

Szlak niebieski: E3 Eisenach – Budapeszt, przebiegający przez Dziwiszów, Chrośnicę, Płoszczynę i Siedlęcin.

Szlak zielony: przebiegający przez Dolinę Bobru, Jelenia Góra – Siedlęcin.

Szlak żółty: przebiegający przez Dolinę Bobru, Jelenia Góra – Siedlęcin – Wrzeszczyn.

Droga św. Jakuba – Doliną Bobru z Jeleniej Góry do Wrzeszczyna.



### **Ścieżki przyrodnicze:**

„Wokół Góry Wapiennej w Płuszczynie”

„Jak kropla skałę drążyła” – przełom Bobru, Jelenia Góra – Siedlęcin.

### **Szlaki rowerowe:**

Euroregionalny szlak rowerowy ER- Doliną Bobru – Jelenia Góra – Siedlęcin- Wrzeszczyn.

„Obwodnica Srebrna” wokół Jezowa Sudeckiego – żółty, 33,9 km.

odcinki łącznikowe do „Obwodnicy Srebrnej”.

Czernica – Jezioro Pilchowickie – niebieski, 7,2 km.

Chrośnica – Rozdroże pod Łysą Górą – czarny, 2,5 km.

Płuszczyna Górna – Jezów Sudecki – czarny, 1,9 km.

Jeźów Sudecki – Szybowisko – niebieski, 2,9 km.

## **12.2 INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA**

Infrastruktura turystyczna stanowi kluczowy element budowania profesjonalnych produktów turystycznych. W kontekście rozwoju turystyki należy ocenić elementy podstawowej bazy turystycznej, na którą składają się baza noclegowa i gastronomiczna oraz infrastruktura, którą stanowią: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, Mikrostacja Sportów Zimowych i Letnich „Aesculap” – SKI ARENA Łysa Góra w Dziwiszowie, ośrodki turystyki aktywnej: sporty lotnicze – szybownictwo, paralotniarstwo, spadochroniarstwo itp.) oraz obiekty i tereny wykorzystywane w zakresie kajakarstwa, spływów pontonowych, wędkarstwa i jazdy konnej. Ich aktualny stan, poziom jakości usług, oryginalność oraz perspektywy rozwoju w znacznym stopniu determinują rozwój turystyki w Gminie Jezów Sudecki i przekłada się na popularność turystów, w regionie z możliwością pakietowania usług turystycznych. Baza noclegowa stanowi podstawę turystyki, jej gestorzy na terenie gminy w coraz większym stopniu podwyższają standard i poziom usług w swoich obiektach, co powoduje ich rozwój oraz stają się konkurencyjne w bardzo atrakcyjnej turystycznie okolicy. Bazę noclegową turystyki i wypoczynku oraz placówki gastronomiczne przedstawiają poniższe tabele:



## STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

### Wykaz gospodarstw agroturystycznych / pokoi gościnnych / w Gminie Jeżów Sudecki

Nazwa	Adres	Ilość miejsc noclegowych	Rodzaj
„Pod Srebrną Górą”	58-521 Jeżów Sudecki, ul. Długa 125	12	Agroturystyka
„Agro Relaks”	58-521 Jeżów Sudecki, ul. Leśna 4	8	Agroturystyka
Szybowisko	Aeroklub Jeleniogórski 58-521 Jeżów Sudecki, ul. Szybowisko 1	26	Pokoje gościnne
„Pod Górą Szybowcową”	58-521 Jeżów Sudecki, ul. Lipowa 4	7	Agroturystyka
„Lot”	58-521 Jeżów Sudecki, ul. Długa 61	13	Agroturystyka
„BABA JAGA”	58-521 Jeżów Sudecki, ul. Ogrodowa 9a	11	Agroturystyka
„Cztery pory roku”	58-521 Jeżów Sudecki ul. Długa 101	7	Agroturystyka
„Konopka”	58-521 Jeżów Sudecki, Czernica 79	11	Agroturystyka
„U Bożenki”	58-521 Jeżów Sudecki Czernica 108	8	Agroturystyka
„Łysa Góra”	58-508 Jelenia Góra 14, Dziwiszów 88	12	Agroturystyka
„Ulima”	58-508 Jelenia Góra 14, Dziwiszów 70	14	Agroturystyka
„Koniador”	58-508 Jelenia Góra 14 Dziwiszów 148	19	Agroturystyka
„Arnika”	58-508 Jelenia Góra 14, Dziwiszów 56	8	Agroturystyka
„Jesienny liść”	58-508 Jelenia Góra 14, Dziwiszów 39 a	10	Agroturystyka
„Złotucha”	58-508 Jelenia Góra 14, Dziwiszów 23	12	Agroturystyka
„U Boryny”	58-508 Jelenia Góra 14, Dziwiszów 91	12	Agroturystyka
„U Cesi”	58-508 Jelenia Góra 14, Dziwiszów 86	12	Agroturystyka
„Zielone Wzgórze”	58-508 Jelenia Góra 14, Dziwiszów ul. Zielone Wzgórze 9	10	Agroturystyka
„U Dziada”	58-508 Jelenia Góra 14, Dziwiszów 159	8	Agroturystyka
Łysa Góra	SNiSKS „Aesculap” 58-508 Jelenia Góra 14 Dziwiszów 97A	4	Pokoje gościnne
MAGO	Dziwiszów 35 58-508 Jelenia Góra 14	16	Agroturystyka
„Perła Zachodu”	Jelenia Góra 14, Siedlęcín, ul. Perła Zachodu 1	20	Pokoje gościnne
„Kowalowe Skały”	58-508 Jelenia Góra Wrzeszczyn 25 a	14	Agroturystyka



Bazę gastronomiczną na terenie gminy:

1. Restauracja „Perła Zachodu”, Siedlęcín, ul. Perła Zachodu 1.
2. Restauracja „Hexa-66, Góra Szybowcowa, Jeżów Sudecki, ul. Szybowisko 1.
3. Restauracja „Lot”, Jeżów Sudecki, ul. Długa 61.
4. Bar „Chatka Niedźwiadka”, Dziwiszów, ul. Karkonoska 24.
5. Bar U Grubego, Janówek 1 B.
6. Bar Łysa Góra , Dziwiszów 97 A.
7. Bar Na Stoku Łysa Góra, Dziwiszów 97 A.

### *12.3 POSTRZEGANIE GMINY*

Gmina Jeżów Sudecki to bardzo atrakcyjny teren dla rozwoju turystyki zwłaszcza turystyki aktywnej. Walory przyrodnicze, krajobrazowe, atrakcyjne położenie geograficzne oraz specyficzny rodzaj zabytków stanowią dużą zachętę do odwiedzania Gminy Jeżów Sudecki przez turystów z kraju i zagranicy. Baza noclegowa i gastronomiczna w ostatnich latach znacznie się powiększyła, stała się urozmaicona pod względem oferty jaką przygotowała oraz na bieżąco podnosi swój standard. W celu zachęcenia turystów do odwiedzenia gminy podjęto szereg działań w dziedzinie promocji turystycznej, które ukierunkowane są na pokazanie wszelkich walorów tego regionu. Gmina bierze udział w wielu imprezach promocyjnych w tym w znaczących targach turystycznych w kraju i poza jego granicami jako członek Porozumienia Turystycznego Powiatu Jeleniogórskiego z gminami Powiatu - Poznań, Wrocław, Świnoujście, Warszawa, Jelenia Góra, Chorzów oraz Praga, Hradec Kralowe, Jablonec n/Nisou, Berlin, Drezno, Aachen i inne w ramach promocji wspólnej marki turystycznej Karkonosze. Wydawnictwa promocyjne wysokiej klasy edytorskiej przygotowywane w dużych nakładach spełniają swoją rolę, w promocji naszej gminy i otrzymują bardzo dobre opinie wśród fachowców z branży np. Folder i mapa – „Szlakiem średniowiecznego prawa”, kalendarz gmin partnerskich. Wiele imprez plenerowych organizowanych na terenie gminy w kapitalny sposób rozślawia imię Jeżowa Sudeckiego i okolicy, a w większości skupia pasjonatów różnych dziedzin np. lotnictwa, modelarstwa, sportów motorowych, kajakarstwa, narciarstwa, miłośników rowerów oraz marszów na orientację, Złot starych szybowców „Grunau – Baby”, Cross Country, Ogólnopolskie Marsze na Orientację, Łysogórki, zawody narciarskie.



Gminy partnerskie również służą promocji, która jest bardzo skuteczna poprzez przyjazdy mieszkańców w celach turystycznych. Doskonałą okazją do prezentacji różnych walorów gmin partnerskich służą wspólnie organizowane imprezy kulturalne, sportowe, turystyczne i rekreacyjne: rajdy rowerowe, narciarskie i piesze, udział w świętach poszczególnych gmin, jubileuszach i spotkaniach z mieszkańcami. Przynależność gmin do Euroregionu Nysa daje możliwości pozyskiwania środków na realizację wielu zadań i pomysłów promocyjnych.

### 13. GOSPODARKA

W sferze gospodarczej Gminy Jeżów Sudecki dominują:

- przemysł i pokrewne formy działalności gospodarczej,
- rzemiosło i drobna wytwórczość,
- rolnictwo oraz towarzyszące funkcje przetwórcze i agroturystyczne,

Na terenie Gminy Jeżów Sudecki funkcjonują między innymi następujące zakłady pracy:

Lp.	Nazwa zakładu
1.	Fabryka Mebli „Kompakt – Marut”
2.	Zakład Produkcji Urządzeń Rozdzielczych i Sterowniczych ”Puris”
3.	Zakład Szybowcowy – Henryk Mynarski
4.	Pekrol – Kazimierz Zemankiewicz, Marek Cichocki
5.	Duro – Zakład Metalowy Stanisław Pałka
6.	Metaloplastyka – Prugar Małgorzata
7.	PHU „Carbo” Pisarscy
8.	Drukarnia – Marek Wolański
9.	Zakład Produkcji Odzieży Ochronnej – Kazimierz Baszak
10.	Zakład Usług Budowlanych „Renoma” – Krzysztof Strzeszewski
11.	Wyrób Sprzętu Sportowego i Ratowniczego – Bogdan Głowacki
12.	Auto – Prendota s.c. St. Seb. Danuta Prendota
13.	Firma „Anek” – Szarzanowicz Andrzej
14.	F.P.H.U. „Znak”
15.	Produkcja elementów i wyrobów metalowych Prokop Krzysztof
16.	Firma „Złotnicza” s.c. Dariusz Grzech, Konrad Kazimierzczak
17.	Berger – Beton Sp. Z o. o.
18.	BOLD – Artur Pawłowski
19.	Kółko Rolnicze w Siedlęcinie



## STRATEGIA GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

20.	Jarex – Trans Krystyna Jaromin
21.	Firma Handlowa – Rafał Mrugała
22.	Witold Libersbach Piekarnia – Cukiernia „Libersbach”
23.	P.P.H.U. „Kabet” Władysław Krzysztofiak

Rozwój przedsiębiorczości ujawnił się najsilniej w handlu i usługach. W ostatnich 3 latach zarejestrowano 204 podmioty. Zdecydowaną większość stanowią drobne przedsiębiorstwa działające w sferze handlu detalicznego i usług.

Wykaz instytucji użyteczności publicznej:

Lp.	Nazwa instytucji
1.	Urząd Gminy
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3.	Gminna Biblioteka Publiczna
4.	Zespół Szkół w Jezowie Sudeckim
5.	Szkoła Podstawowa w Siedlęcinie
6.	Szkoła Podstawowa w Czernicy
7.	Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia
8.	Poczta Polska



## VI ANALIZA SWOT

Rozpoznawanie uwarunkowań dotyczących przyszłości Gminy Jeżów Sudecki wymaga ustalenia zbioru oddziaływań, jakie generować mogą różne podmioty i zjawiska. Na to składają się oddziaływania zewnętrzne, wynikające z decyzji podmiotów stanowiących otoczenie gminy (powiat, województwo, kraj), jak i istniejące wewnętrzne uwarunkowania rozwoju podlegające kształtowaniu przez lokalne organizacje gminy (instytucje, przedsiębiorstwa, związki, stowarzyszenia itp.) . Rozpoznanie w/w uwarunkowań dokonać można za pomocą analizy SWOT.

W jej efekcie uzyskujemy cztery grupy czynników:

- Siły (S - strengths) - mocne strony gminy, (które trzeba wzmacniać) - mogą umożliwiać, pobudzać i wspierać jej rozwój,
- Słabości (W - weaknesses) - słabe strony gminy, (które trzeba niwelować) - cechy i zjawiska ograniczające rozwój,
- Szanse (O - opportunities) - zewnętrzne oddziaływania i zjawiska stwarzające możliwości rozwoju niezależnie od działań gminy,
- Zagrożenia (T - threats) - zewnętrzne negatywne oddziaływania i zjawiska, utrudniające rozwój niezależnie od działań gminy.

Poniższa tabela opracowana przez uczestników warsztatów strategicznych oraz zespół d/s opracowania Strategii przedstawia mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla Gminy Jeżów Sudecki.

<b>MOCNE STRONY</b>	<b>SŁABE STRONY</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• baza placówek oświatowych</li><li>• infrastruktura sportowa</li><li>• miejsca spotkań mieszkańców</li><li>• wykształcona kadra pedagogiczna</li><li>• place zabaw</li><li>• salka parafialna</li><li>• obiekty dziedzictwa kulturowego i</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• niedostateczna infrastruktura sportowa wraz z wyposażeniem</li><li>• brak bezpiecznych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży</li><li>• brak miejsca na posiłki dla dzieci szkolnych</li><li>• brak Uniwersytetu Trzeciego Wieku</li></ul>



<p><b>historycznego(Dom Gwarków, Wieża Książęca, obiekty sakralne, Góra Szybowcowa)</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• stale wzrastająca liczba mieszkańców</li><li>• wyposażona baza IT</li><li>• ścieżki edukacyjne</li><li>• szkoła sportów zimowych</li><li>• dobrze funkcjonująca podstawowa opieka zdrowotna</li><li>• ratownicy medyczni w OSP</li><li>• dobrze funkcjonujący Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczący usługi opiekuńcze dla mieszkańców</li><li>• lądowisko Lotniczych Służb Ratowniczych</li><li>• infrastruktura społeczna służąca samorealizacji się mieszkańców</li><li>• współpraca z organizacjami pozarządowymi</li><li>• oświetlenie głównych ciągów komunikacyjnych</li><li>• infrastruktura przestrzeni publicznej</li><li>• monitoring w jednostce OSP i świetlicach wiejskich</li><li>• Centrum spotkań Partnerskich „Aeroklub”</li><li>• ścieżki rowerowe</li><li>• organizowane cykliczne imprezy</li><li>• całoroczne oferty warsztatowe</li><li>• schronisko PTTK „Perła Zachodu” – Siedlęcín</li><li>• bogate dziedzictwo przyrodnicze - Park</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• brak systemu kształcenie dzieci niepełnosprawnych i dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych</li><li>• niedostateczny transport pomiędzy miejscowościami</li><li>• małe wykorzystanie w promocji walorów turystycznych portali społecznościowych Facebook, Twitter</li><li>• niewystarczająca promocja imprez organizowanych na terenie gminy</li><li>• brak dobrze doposażonej bazy usług medycznych i specjalistów</li><li>• brak usług opiekuńczych dla osób starszych</li><li>• długotrwałe bezrobocie wynikające z niskich kwalifikacji zawodowych</li><li>• uzależnienia alkohol, narkotyki</li><li>• brak odpowiednich warunków do przyjmowania interesantów i barier architektonicznych w obiektach Gminnych</li><li>• brak ogrodzeń na terenie stadionu w Czernicy</li><li>• brak monitoringu na obiektach sportowych i szkolnych</li><li>• brak infrastruktury przestrzennej</li><li>• brak barier zabezpieczających mosty</li><li>• niedostateczne oznakowanie przejść dla pieszych</li><li>• zły stan techniczny oświetlenia oraz jego brak</li></ul>
--	---



**Krajobrazowy Doliny Bobru, flora i fauna  
Gór Kaczawskich (przyroda ożywiona i  
nieożywiona)**

- współpraca z gminami partnerskimi -  
Paseky nad Jizerou, Vierkirchen
- Kluby: Lotnik Jezów Sudecki, LKS Piast  
Dziwiszów, SN i SKS Aesculap, Gminny  
Ludowy Klub Sportowy Jezów Sudecki,  
Aeroklub, Szkolny Związek Sportowy  
Jezów Sudecki, Moto Klub Siedlęcín
- infrastruktura sportowa
- oznakowane szlaki turystyczne piesze,  
rowerowe,
- szlak pątniczy droga Św. Jakuba,
- punkty widokowe
- dobra infrastruktura drogowa,
- elektrownie wodne
- infrastruktura kanalizacja Jezów Sudecki
- dobrze oznakowane drogi
- warunki naturalne sprzyjające sportom  
około lotniczym
- Współpraca z instytucjami: ODR,  
ARiMR, Izby Rolnicze
- Wykorzystanie i pozyskiwanie środków z  
Unii Europejskiej
- Komunikacja publiczna
- Obszary Natura 2000
- Aktywna działalność gospodarstw  
agroturystycznych
- rozwój przedsiębiorczości przy  
współpracy z samorządem Gminnym

- niedostateczna kontrola prewencyjna na  
obiektach sportowych
- niepełne wyposażenie jednostek OSP
- zagrożenia ekologiczne wód gruntowych  
brak miejsc poboru wody dla jednostek  
OSP
- niedostosowany plan zagospodarowania  
przestrzennego do aktualnej sytuacji  
społeczno-gospodarczej i potrzeb  
społeczeństwa i biznesu
- skomplikowanie procedury w ubieganiu  
się o środki finansowe UE
- brak cyklicznej imprezy finansowanej  
przez gminę
- niestabilność cen
- problem ze sprzedażą bezpośrednią
- brak współpracy między rolnikami
- uzależnienie w gospodarowaniu od  
warunków klimatycznych
- brak punktów postojowych na ścieżkach  
turystycznych
- brak punktu Informacji Turystycznej
- brak restauracji, punktów  
gastronomicznych, wypożyczalni  
rowerów
- brak odpowiednich przepisów  
regulujących opiekę nad zabytkami
- zły stan zachowania zabytków
- brak oznakowania do atrakcji  
turystycznych
- brak promocji lokalnych produktów



<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>promocja Gminy w ramach Porozumienia Turystycznego</b></li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>duża liczba bezrobotnych o kwalifikacjach niedostosowanych do rynku pracy</b></li><li>• <b>brak strefy ekonomiczno-przemysłowej</b></li><li>• <b>informacja o możliwych działalnościach</b></li><li>• <b>brak współpracy „Klastrowej” między firmami</b></li><li>• <b>mała ilość połączeń komunikacyjnych,</b></li></ul>
---	---

<b>SZANSE</b>	<b>ZAGROŻENIA</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>stworzenie nowoczesnej infrastruktury bazy edukacyjno - przedszkolnej</b></li><li>• <b>powstanie klubików dziecięcych</b></li><li>• <b>poprawa bezpieczeństwa w placówkach edukacyjnych</b></li><li>• <b>wprowadzenie elementów kształcenia zawodowego w gimnazjach</b></li><li>• <b>rozwój praktycznej edukacji zawodowej</b></li><li>• <b>stworzenie atrakcyjnych ofert szkoleniowych dla aktywnych mieszkańców</b></li><li>• <b>aktywizacja osób w wieku poprodukcyjnym oraz wykluczonych społecznie, zagrożonych bezrobociem</b></li><li>• <b>stworzenie marki wyróżniającej gminę w regionie</b></li><li>• <b>powszechny dostęp do usług medycznych,</b></li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>budowa, modernizacja bazy oświatowej</b></li><li>• <b>wdrażanie programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień</b></li><li>• <b>dostosowanie bazy przedszkolnej do potrzeb</b></li><li>• <b>wdrażanie programów edukacyjnych przygotowujących do zawodu</b></li><li>• <b>współpraca z urzędem pracy i przedsiębiorcami w organizacji kursów i szkoleń zawodowych praktycznych</b></li><li>• <b>brak poprawy infrastruktury technicznej szlaków turystycznych</b></li><li>• <b>utworzenie i finansowanie punktu informacji turystycznej</b></li><li>• <b>uzupełnienie oznakowania infrastruktury i obiektów turystycznych</b></li><li>• <b>zmniejszenie liczby turystów odwiedzających Gminę</b></li><li>• <b>rozwój bazy usługowej dla turystów</b></li></ul>



<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>zwiększenie bazy usług specjalistycznych dla mieszkańców</b></li><li>• <b>kursy pierwszej pomocy dla mieszkańców</b></li><li>• <b>pomoc dla potrzebujących – prowadzenie punktu wydawania żywności</b></li><li>• <b>modernizacja obiektu GOPS</b></li><li>• <b>usługi opiekuńcze w zależności od potrzeb</b></li><li>• <b>warsztaty terapeutyczne dla osób starszych</b></li><li>• <b>bezpieczeństwo i ochrona mienia na stadionie</b></li><li>• <b>budowa chodników przy drogach o dużym natężeniu ruchu</b></li><li>• <b>budowa infrastruktury turystycznych wraz z oznakowaniem</b></li><li>• <b>budowa punktów świetlnych</b></li><li>• <b>zakup nowego sprzętu do jednostek OSP</b></li><li>• <b>schronisko dla zwierząt</b></li><li>• <b>melioracja rowów oraz zbiornika retencyjnego</b></li><li>• <b>poprawa stanu środowiska w gminie</b></li><li>• <b>powstanie małej infrastruktury w sołectwach</b></li><li>• <b>wybudowanie niezbędnej infrastruktury sportowej,</b></li><li>• <b>zatrudnienie kadry wykwalifikowanej – animatorów sportu, trenerów</b></li><li>• <b>organizacja zawodów sportowych</b></li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>rozbudowa infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, miejsc spotkań mieszkańców do samorealizacji własnych pomysłów</b></li><li>• <b>zmiany w planie zagospodarowania przestrzennego</b></li><li>• <b>bezpieczeństwo mieszkańców oraz obiektów użyteczności publicznych</b></li><li>• <b>brak wsparcia finansowego na zabezpieczenie i rewitalizację obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego</b></li><li>• <b>nie wykorzystanie i nie rozszerzenie oferty warsztatowej w oparciu o zasoby własne Gminy</b></li><li>• <b>współpraca mieszkańców NGO i Gminy w realizacji rozwoju Gminy</b></li><li>• <b>niedostateczna współpraca przedsiębiorców z samorządem gminnym</b></li><li>• <b>powstanie „KLASTRÓW” mających wpływ na współpracę sektorową w turystyce, przedsiębiorczości</b></li><li>• <b>dzienny „Dom Pomocy” udzielający wsparcia dla wszystkich grup społecznych</b></li><li>• <b>poprawa zagospodarowania przestrzeni publicznej (oświetlenie, chodniki, parkingi)</b></li><li>• <b>ochrona środowiska z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii</b></li><li>• <b>brak stabilizacji cenowej produktów rolnych</b></li><li>• <b>poprawa komunikacji lokalnej</b></li><li>• <b>promocja Gminy z wykorzystaniem</b></li></ul>
---	--



<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>pozyskanie środków finansowych na organizację imprez i zawodów sportowych</b></li><li>• <b>modernizacja ośrodka SKI Arena Łysa Góra,</b></li><li>• <b>współpraca i podnoszenie wiedzy w organizacjach pozarządowych</b></li><li>• <b>stworzenie warunków do rekreacji dla mieszkańców i turystów</b></li><li>• <b>dbałość o dziedzictwo kulturowe</b></li><li>• <b>potrzeba rozbudowy dróg wewnętrznych</b></li><li>• <b>ścieżki do Nordic Walking + rowerowe + konne</b></li><li>• <b>rozbudowa infrastruktury przestrzeni publicznej</b></li><li>• <b>tworzenie większych specjalistycznych gospodarstw</b></li><li>• <b>tworzenie lokalnych grup producenckich rolników</b></li><li>• <b>współpraca rolników z Kołami Łowieckimi</b></li><li>• <b>współpraca gminy z przedsiębiorstwami</b></li><li>• <b>szkolenia projekty pod ginące zawody,</b></li><li>• <b>dostosowanie oferty edukacyjnej zbieżnej z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy</b></li></ul>	<p><b>wszystkich narzędzi do promocji</b></p>
--	---



## VII. MISJA I WIZJA

**Misja** – powinna być świadectwem tożsamości gminy i miasta, która określa podstawowe wartości i przedsięwzięcia. Wartości te pomagają ujednoczyć sposoby działania w kluczowych sprawach. Misja określa kierunek działania gminy i miasta, jej koncepcję działania, wolę i sens istnienia. Określa pośrednio dziedziny, którymi samorząd jest w stanie się zająć i chce się zajmować.

Misja stanowi przesłanie będące podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych i silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami samorządu oraz różnymi środowiskami i organizacjami.

Misja Gminy Jeżów Sudecki wypracowana podczas warsztatów strategicznych oraz przez zespół d/s opracowania strategii jest następująca:

### *Misją*

***Gminy Jeżów Sudecki jest kreowanie nowoczesnej europejskiej wspólnoty wszystkich mieszkańców we współpracy z aglomeracją jeleniogórką , w oparciu o historyczne wartości, tradycje lotnicze, potencjał oraz zasobność mieszkańców dla zrównoważonego rozwoju Gminy oraz społeczność otwartą na gości z całego świata.***

**Wizja** - jest opisem wizerunku przedsięwzięć w dalszej przyszłości, zakładając wystąpienie korzystnych warunków rozwoju. Wizja - to wyraz aspiracji społecznych i wyobrażeń przyszłości określających: rangę, atrakcyjność, efekty wykorzystania atutów i szans rozwojowych oraz eliminację problemów i zagrożeń. Wizja powinna określać przyszłe cele strategiczne, przedstawiać gminę według marzeń twórców Strategii Gminy Jeżów Sudecki.

Wizja Gminy Jeżów Sudecki wypracowana podczas warsztatów strategicznych oraz przez zespół d/s opracowania strategii jest następująca:

***Gmina Jeżów Sudecki nowoczesna , bezpieczna, aktywną częścią aglomeracji jeleniogórką, opartą o rozwój turystyki, obszarem o walorach krajobrazowych i historycznych z tradycjami lotniczymi.***

***Miejscem zadbanym i przyjaznym do zamieszkania, rozwoju przedsiębiorczości, budującą wspólnotę w regionie opierając się o współpracę międzyregionalną i transgraniczną.***



## VIII. OBSZARY I CELE STRATEGICZNE, ZADANIA DO WYKONANIA

### 1) Ustalenie obszarów strategicznych

Głównym celem prac nad Strategią Rozwoju Gminy Jezów Sudecki na lata 2015 -2025 było zidentyfikowane głównych obszarów strategicznych, które w okresie obowiązywania Strategii, a być może i po 2025 powinny stać się swoistym „kołem zamachowym” rozwoju gminy.

Biorąc pod uwagę specyfikę Gminy Jezów Sudecki zidentyfikowano następujące obszary strategiczne:

- INFRASTRUKTURA
- PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ
- EDUKACJA, KULTURA, SPORT, INFORMACJA
- ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO
- SPOŁECZEŃSTWO I PARTNERSTWO
- ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH
- TURYSTYKA



## 2) Ustalenie celów strategicznych i zadań głównych do wykonania

Poniższe zestawienie przedstawia proponowane cele strategiczne i zadania główne do wykonania w każdym obszarze strategicznym:

A) Obszar strategiczny - <b>INFRASTRUKTURA</b>	
Cel strategiczny	Zadania główne
1. Nowoczesna infrastruktura szansą rozwoju Gminy Jeżów Sudecki.	<ul style="list-style-type: none"><li>- modernizacja dróg i mostów na terenie Gminy Jeżów Sudecki,</li><li>- wymiana opraw oświetleniowych na nowoczesne energooszczędne,</li><li>- modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej,</li><li>- modernizacja Ośrodka Sportów Zimowych SKI ARENA Łysa Góra.</li></ul>
2. Rewitalizacja budynków mieszkalnych, obiektów zabytkowych oraz innej infrastruktury.	<ul style="list-style-type: none"><li>- rewitalizacja zdiagnozowanych wymagających wsparcia obszarów Gminy o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk prowadzona w oparciu o działania nakierowane na wsparcie sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej</li><li>- rewitalizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej oraz obiektów zabytkowych na terenie gminy.</li></ul>
B) Obszar strategiczny – <b>PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ</b>	
Cel strategiczny	Zadania główne
Rozwój przedsiębiorczości, produkcji i usług z wykorzystaniem innowacyjnej gospodarki.	<ul style="list-style-type: none"><li>- dostosowanie planu zagospodarowania przestrzennego do potrzeb przedsiębiorców,</li><li>- dostęp do szybkiego Internetu dla wszystkich mieszkańców Gminy,</li></ul>



C) Obszar strategiczny – <b>EDUKACJA, KULTURA, SPORT i REKREACJA</b>	
Cel strategiczne	Zadania główne
<p><b>EDUKACJA</b> Nowoczesna edukacja przez całe życie</p> <p><b>KULTURA</b> Popularyzacja i pobudzenie aktywności kulturalnej mieszkańców oraz wykorzystanie walorów historycznych i dziedzictwa kulturowego w gminie.</p> <p><b>SPORT i REKREACJA</b> Popularyzacja i pobudzenie aktywności sportowo - rekreacyjnej mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury oraz walorów krajoznawczo - przyrodniczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- modernizacja z rozbudową Szkoły Podstawowej w Jeżowie Sudeckim,</li> <li>- modernizacja budynków Szkoły Podstawowej w Siedlęcinie.</li> <li>- budowa przedszkola w Jeżowie Sudeckim,</li> <li>- likwidacja barier architektonicznych w obiektach edukacyjnych,</li> <li>- promocja szkolnictwa zawodowego z udziałem pracodawców.</li>   <li>- budowa placów zabaw dla dzieci na terenie Gminy Jeżów Sudecki,</li> <li>- modernizacja świetlicy wiejskiej w Płoszczynie i Siedlęcinie,</li> <li>- budowa świetlicy wiejskiej w Janówku,</li>   <li>- modernizacja i budowa boisk sportowych na terenie Gminy Jeżów Sudecki,</li> <li>- budowa szatni na boisku sportowym w Dziwiszowie,</li> <li>- budowa siłowni zewnętrznych i aktywności ruchowej na terenie Gminy,</li> <li>- poprawa komunikacji do Ośrodka Sportów Zimowych SKI ARENA Łysa Góra,</li> <li>- tworzenie ścieżek edukacyjnych, wiosek tematycznych oraz popularyzacja zagród edukacyjnych.</li> </ul>
D) Obszar strategiczny – <b>ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO</b>	
Cel strategiczny	Zadania główne



<p><b>ZDROWIE</b></p> <p>1. Szeroki dostęp do dobrej jakości usług medycznych</p> <p>2. Pomoc społeczna z dostępem do wysokiej jakości usług</p> <p><b>BEZPIECZEŃSTWO</b></p> <p>Minimalizowanie skutków zagrożeń naturalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opieka medyczna i pielęgnarska w szkołach,</li> <li>- usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych,</li> <li>- edukacja w kierunku profilaktyki i rehabilitacji,</li> <li>- modernizacja obiektów świadczących usługi medyczne,</li> <li>- stworzenie właściwej bazy lokalowej dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,</li> <li>- stałe diagnozowanie potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej,</li> <li>- wdrażanie systemu wsparcia zgodnie z założeniami „Strategii rozwiązywania problemów społecznych”.</li> <li>- wprowadzenie systemu ostrzegania o zagrożeniach,</li> <li>- melioracja cieków i konserwacja urządzeń wodnych,</li> <li>- doposażenie oraz modernizacja jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy Jeżów Sudecki,</li> <li>- monitoring w szkołach i w obiektach użyteczności publicznej.</li> </ul>
<p>E) Obszar strategiczny – <b>ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH</b></p>	
<p><b>Cel strategiczny</b></p>	<p><b>Zadania główne</b></p>
<p>Dostosowanie kierunków produkcji rolnej do potrzeb rynkowych poprzez specjalizację i oczekiwania konsumentów w Gminie Jeżów Sudecki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jarmark produktów lokalnych,</li> <li>- szkolenia, warsztaty , wyjazdy studyjne,</li> <li>- szkolenia z zakresu zdrowej żywności,</li> <li>- sprzedaż produktów dla aglomeracji jeleniogórskiej i turystów,</li> <li>- doradztwo zachęcające do powstania grup producenckich,</li> <li>- promocja produktów ekologicznych oraz edukacja z zakresu zdrowej żywności,</li> </ul>
<p>Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Jeżów Sudecki</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- przebudowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz dostosowanie</li> </ul>



	<p>ich dla osób niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- budowa mieszkań socjalnych,</li> <li>- doskonalenie systemu segregacji oraz odbioru odpadów komunalnych,</li> <li>- remonty i termomodernizacja budynków oraz instalacja urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej.</li> </ul>
<b>F) Obszar strategiczny – TURYSTYKA</b>	
Cel strategiczny	Zadania główne
Rozwój turystyki elementem rozwoju gospodarczego Gminy Jeżów Sudecki.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- utworzenie Parku Kulturowego Lotnictwa na bazie: Zakładów Szybowcowych Jeżów Sudecki, „Euroregionoanego Centrum Spotkań Gmin Partnerskich (dawna szkoła Szybowcowa), Góra Szybowcowa (Szybowisko), lotnisko i baza sportów lotniczych,</li> <li>- utworzenie rowerowo – pieszej ścieżki dydaktycznej przyrodniczo – lotniczej na terenie Jeżowa Sudeckiego,</li> <li>- wytyczenie szlaku turystyki pieszej Perła Zachodu - Gapy- Stromiec- Przełęcz Chrośnicka,</li> <li>- wytyczenie szlaku pieszo – rowerowego Góra Szybowcowa – Łysa Góra,</li> <li>- utworzenie i zagospodarowanie punktów widokowych (Okole, Góra Szybowcowa, Łysa Góra, Stromiec, Przełęcz Kapella),</li> <li>- modernizacja i rozbudowa istniejących szlaków turystycznych</li> <li>- promocja i rozwój produktów lokalnych i wiosek tematycznych,</li> <li>- rozwój marki turystycznej gminy poprzez pamiątki i produkty regionalne oraz logo turystyczne gminy,</li> <li>- utworzenie Punktu Informacji Turystycznej,</li> <li>- promocja Gminy poprzez wydawnictwa promocyjne , kalendarz imprez oraz jego realizacja,</li> <li>- organizacja imprez o zasięgu ponad regionalnym: Zlot starych szybowców „Grunau Baby”, „Łysogórki”, Cross Country, Ogólnopolskie marsze na orientację, zawody narciarskie, Runextreme Ledwie Dycha, zawody modelarskie „Bitwy powietrzne”,</li> <li>- dostosowanie infrastruktury turystycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych</li> </ul>



W nowej perspektywie programowej 2014-2020 w/w zaplanowane zadania główne będą współfinansowane głównie ze środków EFS i EFRR w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Ponadto, planuje się wykorzystanie następujących źródeł finansowania:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój.
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa.
- Program Współpracy Transgranicznej.
- Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki.
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich.
- Fundusze norweskie i EOG prośba o rozpisanie tego skrótu.
- Środki krajowe, tj.: dotacje z budżetu Województwa Dolnośląskiego oraz Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych.



## IX. ZBIEŻNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII Z WEWNĘTRZNYMI I ZEWNĘTRZNYMI OPRACOWANIAMIS STRATEGICZNYMI

Założenia strategii, obszary i cele strategiczne oraz zadania do wykonania są spójne z podstawowymi dokumentami strategicznymi zarówno na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym, subregionalnym i wewnętrznym. W ramach analizy zbieżności celów wzięto pod uwagę następujące dokumenty zewnętrzne:

- EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020,
- Strategia Rozwoju Aglomeracji Jeleniogórskiej,
- Strategia Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego 2010-2020,

oraz dokumenty wewnętrzne:

- Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Jeżów Sudecki.
- Wieloletni Plan Inwestycyjny.

Powiązanie naszych obszarów strategicznych z makrosferami Strategii Województwa Dolnośląskiego i z celami Aglomeracji Jeleniogórskiej przedstawia powyższe zestawienie:

<b>OBSZARY STRATEGII GMINY JEŻÓW SUDECKI</b>	<b>MAKROSFERY STRATEGII WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO</b>	<b>CELE AGLOMERACJI JELENIOGÓRSKIEJ</b>
A - INFRASTRUKTURA	1- INFRASTRUKTURA	• POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
B – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ	8 – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ	• STYMULOWANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI



		<ul style="list-style-type: none"><li>• ROZWÓJ GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY I KREATYWNOŚCI</li></ul>
C – EDUKACJA, KUTURA, SPORT, INFORMACJA	6 - EDUKACJA, KUTURA, SPORT, INFORMACJA	-
D – ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO	5 – ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO	-
E – SPOŁECZEŃSTWO I PARTNERSTWO	7 – SPOŁECZEŃSTWO I PARTNERSTWO	<ul style="list-style-type: none"><li>• ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO</li></ul>
F – ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH	3 – ZASOBY 2 – ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH	<ul style="list-style-type: none"><li>• POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO</li></ul>
G - TURYSTYKA	4 - TURYSTYKA	<ul style="list-style-type: none"><li>• TURYSTYKA</li></ul>



## X. WDRAŻANIE I MONITORING STRATEGII

Zgodnie z przyjętą wizją Gmina Jeżów Sudecki w 2025 roku w wyniku realizacji zadań strategicznych mających na celu wykorzystanie malowniczego położenia i wewnętrznego potencjału społeczno- gospodarczego przeobrazi się w Gminę nowoczesną, rozwijającą się, promującą tradycję i atrakcje turystyczne i bardzo przyjazną mieszkańcom, gościom i inwestorom.

Opracowana „Strategia Rozwoju Gminy Jeżów Sudecki na lata 2015-2025” pokazuje obszary i kierunki działania, które mają zoptymalizować szanse realizacji wyżej przedstawionej wizji. Zadania do wykonania są szczytne, warte tego, aby o nie powalczyć, ponieważ każdy mieszkaniec chce żyć lepiej, dostatniej, w pięknej i czystej przestrzeni. W Strategii Rozwoju Gminy Jeżów Sudecki zidentyfikowano następujące obszary strategiczne życia społeczno-gospodarczego: infrastrukturę, przedsiębiorczość i innowacyjność, edukację, kulturę, sport i informację, zdrowie i bezpieczeństwo, społeczeństwo i partnerstwo, rozwój obszarów wiejskich i turystykę, które zdaniem wszystkich osób pracujących nad strategią (uczestnicy warsztatów, zespół d/s opracowania Strategii, osoby zgłaszające uwagi do dokumentów) są najważniejsze do realizacji przez najbliższe 10 lat, a może i na dalsze lata. Te obszary powinny stać się „siłą napędową” Gminy Jeżów Sudecki. Realizacja zadań pierwszych dwóch obszarów powinna wywołać ożywienie gospodarcze, natomiast realizacja pozostałych obszarów ma zapewnić funkcję wspierającą i pomocniczą.

Strategia Rozwoju Gminy Jeżów Sudecki nie ogranicza się tylko do zadań realizowanych bezpośrednio – „z urzędu”, ale proponuje zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej, wszystkich instytucji i środowisk działających na terenie i na rzecz rozwoju gminy.

Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strategicznej Unii Europejskiej, która w nowej perspektywie finansowej za najważniejsze będzie uważać inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (EUROPA 2020). Jednak wdrażanie Strategii zawierającej zadania, których realizacja będzie w kompetencji wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Dlatego też efektywność realizacji zadań Strategii w dużej mierze będzie zależeć od instytucji



zarządzającej jej wdrażaniem – organu wykonawczego Wójta Gminy– Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy.

Ma to szczególnie istotne znaczenie w przypadku pozyskiwania środków z funduszy Unii Europejskiej, gdzie preferowane będą działania na dużą skalę (regionalne), rozwiązujące zasadnicze problemy społeczności lokalnej. Przy realizacji takich projektów niezbędne będzie porozumienie i współpraca z partnerami, określenie wspólnych koncepcji realizacyjnych i przygotowanie odpowiedniej dokumentacji. Instytucją zarządzającą wdrażaniem Strategii będzie Urząd Gminy, lecz z uwagi na wymaganą współpracę – partnerstwo publiczno – prywatne lub inne jego formy, celowym będzie powołanie zespołu monitorującego, składającego się z reprezentantów lokalnych środowisk społecznych i gospodarczych, najlepiej tych samych, którzy opracowali dokumenty strategiczne. Ważne jest aby w tym zespole brali udział przedstawiciele wszystkich instytucji koordynujących realizację zadań strategicznych.

Wdrażanie Strategii powinno odbywać się na podstawie cyklicznego - proponuje się rocznego - monitoringu wykonywanego przez zespół i przedstawicieli Urzędu odpowiadających za realizację poszczególnych działań strategicznych. Strategia Rozwoju jest dokumentem otwartym, w każdej chwili może zostać poszerzona lub uzupełniona w zależności od potrzeb i okoliczności.

Spotkania w/w reprezentantów powinny odbywać pod koniec każdego roku budżetowego. Efektem tych spotkań powinny być wnioski do Wójta Gminy - co zmienić - jakie zadania dodać a jakie zadania, biorąc pod uwagę sytuację finansową, gospodarczą i inną, wykreślić ze Strategii. Wójt po weryfikacji tych wniosków może podjąć inicjatywę uchwałodawczą w celu dokonania zmian w Strategii Rozwoju Gminy. Uczestnicy tych spotkań przy wyborze zadań do realizacji, będą brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i okolicznych grup społecznych, jak również zmieniające się warunki środowiska zewnętrznego, np. : nowe uregulowania prawne i społeczno – ekonomiczne, a także nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych.



STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

## XI ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

Materiały wypracowane przez uczestników( pisownia oryginalna) I Warsztatu Strategicznego  
w dniu 24 kwiecień 2015r.

**BECZKA LOKALNYCH ZASOBÓW I PROBLEMÓW GMINY JEŻÓW SUDECKI**



# STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025





## STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

<p>Pomocy Społecznej, Współpraca z Gminami Partnerskimi, szlak Jakubowy, szkoły narciarskie, szlaki turystyczne</p> <p>- łądowisko na Górze szymbowcowej i Jeleniej Górze, dworce PKP (niewykorzystane) JAREX,</p> <p><b>Edukacja, Sport, Zdrowie:</b> Kościoły, parafie, szkoły podstawowe, motocross Siedlęcín, bliskość lotniska, wodociągi, kanalizacja, instalacja gazowa, wyciągi narciarskie, ścieżki rowerowe, ścieżka grawitacyjna dla szymbowców, warsztaty artystyczne dla dzieci i młodzieży</p>
<p><b>Organizacje pozarządowe, instytucje:</b> Wójt, Sołtysi, Rada Gminy, Rady Sołeckie, Rady Parafialne, Ochotnicze Straże Pożarne, grupy Odnowy Wsi, Rady Rodziców, Stowarzyszenia: Nasz Dziwiszów, Nasz Siedlęcín, Stowarzyszenie Sołectwo Jezów Sudecki, Ludowy Klub Sportowy „Piasz” Dziwiszów, Ludowy Klub Sportowy „Lotnik” Jezów Sudecki, Gminny Ludowy Klub Sportowy „Jezów Sudecki”, Motoklub Siedlęcín, organizacje młodzieżowe i pozarządowe, Punkt przyjęć interesantów KMP w Jeleniej Górze, Euroregionalne Centrum Spotkań Gmin Partnerskich, Chór Szkolny, Koło Modelarskie, GLKS Jezów Sudecki, Stowarzyszenie Wieża Książęca w Siedlęcínie, Stowarzyszenie Sołectwa Dziwiszów, Rady Rodziców, Koło Łowieckie Mufflon, Euroregion Nysa,</p>
<p><b>Problemy lokalne:</b> zły stan niektórych dróg, brak w przestrzeni wsi miejsca zagospodarowania do wypoczynku np. ławeczki +oświetlenie +nawierzchnie, nie mamy miejsc do rekreacji lub brak oznakowania ich, mała ilość punktów gastronomicznych, brak przedszkoli, złoźba, złe warunki nauczania w Zesp. Szkół, zbyt zwarte zabudowy wsi bez właściwej infrastruktury, brak promocji Gminy (właściwej), dużo miejsc nieuporządkowanych w przestrzeni publicznej, brak rowów odwadniających niszczących drogi lokalne, brak bazy szkolnej (SP i PG) brak Dom Pomocy Społecznej, brak mieszkań chronionych i socjalnych, komunikacja gminna, brak kanalizacji i wodociągów, zanieczyszczenie środowiska, dzikie wysypiska, brak edukacji ekologicznej, piec węgłowe, palenie odpadami, brak imprez na skalę wojewódzką lub ogólnopolską, punkt informacji turystycznej, brak promocji, strona internetowa gminy, brak oferty kulturalnej (zroznicowanej), brak świetlic (środowiskowych) konieczność integracji nowych mieszkańców (noclegownia), brak numeru alarmowego gminnego, karta dużej rodziny, brak produkt lokalny, brak integracji miejscowości gminnych, brak środków finansowych np. na renowację zabytków, brak strategii gminy i sołectw, brak koordynatora realizacji strategii, brak lodowiska, rozbieżność rodzin „euosieroty” brak wykorzystania źródeł odnawialnej energii, wysokie podatki, brak usług inwestorskich, Bezrobotni i migracje zarobkowe (motoryczny brak chęci do pracy) Brak infrastruktury turystycznej (słaba promocja, zły lub brak stan oznakowania szlaków, brak ścieżek rowerowych, basenu, kąpieliska, miejsc piknikowych, ścieżek trekkingowych, miejsc spotkań rodzinnych, ) Brak komunikacji społecznej ! Prywatni biznesmani budują się na terenach prywatnych i nie meldują się, naprawa mostu na Siedlęcínie – rzeka Bobr remont drogi powiatowej Jezów Sudecki – Czernica, brak lokali socjalnych, brak dostępu do Internetu południowej części gminy, brak siłowni zewnętrznej, brak naprawy kładki przy Perle Zachodu</p>

- Migracje zarobkowe ludności,
- brak zaangażowania mieszkańców
- wyjazd ludzi młodych i wykształconych, dzieci, młodzież,
- zaopatrzenie gospodarstw domowych poza gminą (w pobliżu Jeleniej Góry)
- brak infrastruktury turystycznej (turyści korzystają z miejsc noclegowych w Karkonoszach)
- wydawanie pieniędzy gminnych na zadania rządowe,
- Zasoby ludzkie, wykształcona młodzież wyjeżdża,
- brak meldunku ludzi faktycznie mieszkających na terenie Gminy
- przez co podatki nie splaywają
- siła robocza
- słabe wykorzystanie pieniędzy unijnych
- brak większych inwestorów w gminie
- turystyka – niewykorzystane okazy turystyczne, niszczący pałac w Dziwiszowie,
- niewykorzystane jezioro przy zaporze Pilichowickiej
- mała ilość imprez eventów koncertów
- brak punktów widokowych
- brak karty mieszkańca
- straty wody na wodomierzu
- turystyka – zła baza



**MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW**  
**(PISOWNIA ORYGINALNA) II WARSZTATU DIAGNOZUJĄCO – PLANISTYCZNEGO**  
**ZASOBY, PROBLEMY, POTRZEBY SPOŁECZNO – GOSPODARCZE GMINY JEZÓW**  
**SUDECKI W RAMACH OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWOJU GMINY JEZÓW**  
**SUDECKI NA LATA 2015 -2025”**  
**W OPARCIU O MODEL PARTNERSTWA LOKALNEGO**  
**WARSZTAT II ZOSTAŁ ZREALIZOWANY W DNIU 29 MAJA 2015 ROKU**

Diagnoza usług społecznych dla mieszkańców Gminy Jezów Sudecki w zakresie: problemy, potrzeby, zasoby własne, okienka okazji do wykorzystania - praca w 6 grupach obszarowych :

- Temat 1. Edukacja
- Temat 2. Ochrona zdrowia
- Temat 3. Pomoc społeczna
- Temat 4. Bezpieczeństwo
- Temat 5. Kultura, sport i rekreacja
- Temat 6. Infrastruktura techniczna

**TEMAT 1. EDUKACJA.**

Problemy:

- brak żłobka ok.40
- brak przedszkola ok.80-100
- brak nowoczesnych budynków szkolnych (pracownia komputerowa, pracownia językowa, pracownia zajęć artystyczno-technicznych)
- brak sali sportowych (SP Siedlęcín, SP Czernica)
- brak stołówek w szkołach
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w godzinach popołudniowych



- brak Uniwersytetu Trzeciego Wieku
- kształcenie dzieci niepełnosprawnych i dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- brak transportu między miejscowościami gminy w godzinach popołudniowych
- wykorzystanie portali społecznościowych Facebook, Twitter
- niewystarczająca promocja imprez organizowanych na terenie gminy

#### Potrzeby:

- budowa nowoczesnej szkoły z pełną infrastrukturą
- budowa przedszkola z oddziałami przedszkolnymi
- zajęcia (stworzenie oferty dla różnych grup wiekowych – kółko fotograficzne, teatralne, Koło Gospodyń wiejskich, zespół Ludowy)
- aktywizacja osób w wieku poprodukcyjnym oraz wykluczonych społecznie, zagrożonych bezrobociem
- stworzenie marki (czegoś co nas wyróżnia- koncert, festiwal, impreza pod hasłem „Odlotowa Gmina „, „Odlotowa Wieś”
- remont istniejącej bazy edukacyjnej
- stworzenie bezpiecznego miejsca dla uczniów na spędzanie przerw międzylekcyjnych (SP Jezów Sudecki)

#### Nasze zasoby, co już mamy:

- 3 szkoły podstawowe ok. 250, - gimnazjum 117
- pełnowymiarowa hala sportowa – 200miejsc + miejsca stojące, - Orlik – kompleks boisk,
- boiska sportowe (4) Jezów Sudecki, Dziwiszów, Czernica, Siedlęcín
- świetlice – Chrośnica, Siedlęcín, Dziwiszów, Płoszczyna, Czernica (5)
- biblioteki (3), -oddziały przedszkolne przy szkołach (4),
- Euroregionalne Centrum Spotkań Gmin Partnerskich
- wykształcona kadra pedagogiczna ok.50,
- place zabaw przy szkołach (3),
- salka parafialna
- Jezów Sudecki obiekty dziedzictwa kulturowego i historycznego(Dom Gwarków, Wieża Książęca, obiekty sakralne, Góra Szybowcowa)



- stale wzrastająca liczba mieszkańców
- pracownie komputerowe (3)
- modelarnia, -ścieżki edukacyjne (wokół Góry Wapiennej),
- Mikrostacja Sportów Zimowych i Letnich „Aesculap” – SKI ARENA Łysa Góra – szkoła sportów zimowych(Łysa Góra),
- Ekomuzeum Tkactwa (Chrośnica),
- Ogródek Barwiarski – warsztaty filcowania, program od owieczki do niteczki

Nasze okienka okazji do wykorzystania ( nasze możliwości ):

- oferta warsztatowa w oparciu o istniejące Ekomuzea, obiekty kulturalne i zabytkowe, szkolne
- pozyskanie środków finansowych na budowę obiektów i cyklicznych zajęć, warsztatów
- racjonalne wykorzystanie istniejącej kadry i zasobów ludzkich (instruktorzy piłki ręcznej, piłki nożnej, narciarstwa)
- stworzenie komórki związanej z promocją edukacyjno-kulturalną
- propozycja 14 ha (laso - łąki) Punkt Kulturalno-Sportowo-Rekreacyjny, staw, drogi utwardzone- zacisze leśne, camping 200 stanowisk, start oświetlenie, rzeźby, hala na koncerty 7/8 ha , Plan Zagospodarowania Przestrzennego blisko Chaty Niedźwiadka

## TEMAT 2. OCHRONA ZDROWIA.

Problemy:

- brak specjalistów (ginekolog, położna, kardiolog, okulista)
- brak gabinetów specjalistycznych(ginekologiczny, kardiologiczny, okulistyczny)
- brak opieki medycznej i pielęgniarskiej w szkołach (Siedlęcín, Jezów Sudecki, Czernica)
- brak sprzętu diagnostycznego (USG, EKG) zużyty sprzęt
- brak dostępu do Ośrodków w Siedlęcínie i Dziwiszowie dla osób niepełnosprawnych



## STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

- brak usług opiekuńczych dla osób starszych,
- brak opieki w Siedlęcinie i Dziwiszowie – twierdzą aptekarze, że, nie są w stanie się utrzymać

### Potrzeby:

- szeroki wachlarz badań diagnostycznych
- warsztaty terapeutyczne dla osób starszych
- zamontowanie windy w Ośrodku Zdrowia w Jeżowie Sudeckim
- wykonanie podjazdów w Siedlęcinie i Dziwiszowie
- kursy pierwszej pomocy w szkołach i dla seniorów

### Nasze zasoby co już mamy:

- 3 ośrodki zdrowia (interniści, stomatolodzy, pediatra, lekarz rodzinny), Jeżów Sudecki, Siedlęcin, Dziwiszów z wyposażeniem gabinet USG,
- punkt pobrań, gabinety zabiegowe, gabinet środowiskowy
- Apteka Jeżów Sudecki
- zamieszkali lekarze specjaliści na terenie gminy
- ratownicy medyczni w OSP

### Nasze okienka okazji do wykorzystania ( nasze możliwości ):

- zatrudnienie specjalistów w Ośrodkach
- zakup sprzętu specjalistycznego (EKG, USG)
- wykonanie parkingu przy Ośrodku Zdrowia w Jeżowie
- wykonanie elewacji na Ośrodku Zdrowia w Dziwiszowie

## TEMAT 3. POMOC SPOŁECZNA

### Problemy:

- bezrobocie długotrwałe wynikające z niskich kwalifikacji zawodowych,
- starzejące się społeczeństwo



- wykluczenie społeczne wynikające z długotrwałych, bezrobocie, korzystanie z pomocy społecznej
- uzależnienia alkohol, narkotyki
- bezradni rodzice w wychowaniu dzieci i młodzieży
- brak odpowiednich warunków do przyjmowania interesantów i barier architektonicznych
- bezpieczeństwo pracownika
- opieka nad małymi dziećmi brak żłobków
- brak zorganizowanych miejsc spotkań poszczególnych grup wiekowych
- brak chęci współpracy

Potrzeby :

- asystent rodzinny 5 – (1 dla .....)
- punkt gastronomiczny – obiady dla potrzebujących
- zwiększenie bazy specjalistycznej (psycholog, pedagog, socjoterapeuta, doradca zawodowy, logopeda, rehabilitant)
- poprawa warunków lokalowych dla GOPS
- zakup środka transportu ( bus )
- klubiki dziecięce i żłobek
- usługi opiekuńcze w zależności od potrzeb

Nasze zasoby co już mamy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- pracownicy socjalni -3 – 181 rodzin
- świadczenia rodzinne – 1 – 179 rodzin
- profilaktyka-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Zespół Interdyscyplinarny w Jezowie Sudeckim – m.in. przemoc w rodzinie
- usługi opiekuńcze – 1 opiekunka + 1 czasowa
- świetlice wiejskie 5
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi
- PCK, - Schronisko bezdomnych, - sołtysi



- Fundacja Ludzi Dobrej Woli
- DPS Kowary, Janowice
- Zakład Opieki, -PCPR, - Rada Gminy
- Wójt Gminy, - Lekarze rodzinni

Nasze okienka okazji do wykorzystania ( nasze możliwości ):

- zwiększenie kadry GOPS,
- Dzienny Dom Pomocy udzielający wsparcia dla wszystkich grup społecznych
- zatrudnienie specjalistów (rehabilitacja)
- rejestracja i powołanie Stowarzyszenia w celu pozyskiwania środków
- pozyskiwanie środków z UE i środków z programów rządowych
- aktywizacja bezrobotnych
- wsparcie rodzin w celu poprawy funkcjonowania
- wyuczenie prawidłowych wartości

#### TEMAT 4. BEZPIECZEŃSTWO.

Problemy:

- Niekorzystne położenie
- brak ogrodzeń na terenie stadionu –Jezów Sudecki „Lotnik” w Czernicy
- brak monitoringu
- brak monitoringu w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy
- brak chodników i poboczy dla pieszych przy ciągu komunikacyjnym (droga w Dziwiszowie , Czernicy –szczególnie przy szkołach)
- brak barier na mostach (czernica), brak barier ochronnych na rzece „Szumiąca” w ciągu ul. Długa, ul. Boczna, ul. Ogrodowa, ul. Kręta
- złe oznakowanie przejść dla pieszych jak również ograniczenia prędkości w obrębie szkoły podstawowej w Czernicy
- brak oświetlenia ulic bocznych w miejscowościach (Jezów Sudecki, Siedlęcín, Czernica, Dziwiszów, Janówek, Chrośnica)
- brak kontroli prewencyjnych policji na stadionie i orliku w Jezowie Sudeckim



## STRATEGIA GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

- niedostateczny dostęp do dzielnicowego
- przestarzały sprzęt w jednostkach OSP (Jezów Sudecki, Czernica)
- brak ścieżek rowerowych na terenie gminy
- nieodpowiednio oznakowanie ulicy „Polnej” w Jezowie Sudeckim
- brak luster na skrzyżowaniach niewralgicznych w Jezowie Sudeckim i na głównym skrzyżowaniu w Czernicy
- zagrożenie ze strony psów (bezpańskie)
- zmiana oznakowania skrzyżowania ul. Długiej przy Ośrodku Zdrowia w Jezowie Sudeckim
- zagrożenie ekologiczne wód gruntowych jak również rozprzestrzeniające się szczury przy wysypiskach śmieci w Siedlęcinie, usytuowanie wysypiska śmieci w bezpośrednim sąsiedztwie Wieży Książęcej w Siedlęcinie
- brak miejsc poboru wody dla jednostek OSP w Janówku i Chrośnicy

### Potrzeby:

- montaż ogrodzenia na stadionie -Jezów Sudecki „Lotnik”
- założenie monitoringu na stadionie Jezów Sudecki i w szkołach
- budowa chodników przy drogach o dużym natężeniu ruchu (Dziwiszów, Czernica)
- budowa ścieżek rowerowych
- zmiana dzielnicowego, który nie będzie mieszkańcem naszej gminy
- budowa punktów świetlnych
- zakup nowego sprzętu do jednostek OSP(szczególnie Jezów Sudecki i Dziwiszów)
- uregulowanie dziko wałęsających się psów
- melioracja rowów na osiedlu mieszkaniowym usytuowanym na zboczu Góry Szybowcowej -budowa zbiornika retencyjnego
- kontrola działalności firmy „Dziwak” w Siedlęcinie związanej ze zbiórką śmieci
- grobla

### Nasze zasoby co już mamy:

- mamy oświetlenie głównych ciągów komunikacyjnych



## STRATEGIA GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

- chodnik wzdłuż ulicy Długiej, ul. Lwówecka, w Jeżowie Sudeckim oraz ul. Topolowa Siedlęcín
- monitoring w jednostce OSP i świetlicy wiejskiej w Siedlęcínie
- mamy świetlice wiejskie zapewniające i uczące bezpiecznego spędzania czasu
- zarejestrowane lądowisko Lotniczych Służb Ratowniczych na Górze Szybowcowej w Jeżowie Sudeckim

Nasze okienka okazji do wykorzystania ( nasze możliwości ):

- gruntowna edukacja młodzieży z zakresu korzystania i przestrzegania przepisów ruchu drogowego, z alarmowych systemów wczesnego powiadamiania (wypadków drogowych oraz sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu)
- programy edukacyjne w zakresie zagrożeń związanych z narkomanią i alkoholizmem

### TEMAT 5. KULTURA – SPORT - REKREACJA.

Problemy:

- brak boiska i świetlicy w Janówku
- pomoc (gł. Finansowa dla piłki nożnej) a nie piłki ręcznej + siatkówki
- brak animatorów sportu i kultury
- droga objazdowa do ośrodka Ski Areny Łysej Góry
- niedostosowany plan zagospodarowania przestrzennego do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i potrzeb społeczeństwa i biznesu
- brak finansów dodatkowych na warsztaty, aspekty kulturalne, działania NGO,
- brak stałej imprezy finansowanej przez gminę
- brak komunikacji Dziwiszów, góra Szybowcowa, Łysa Góra
- brak oznaczenia szlaków turystycznego – do dwóch pieców wapiennych Siedlęcín, Płoszczyna
- niszczenie obiektów w sportowych przez młodzież (Jeżów Sudecki)
- brak (słaba) promocja gminy pod kontem sportowo-rekreacyjnym



- brak tablic oznakowania w terenie

Potrzeby:

- plac zabaw Płoszczyna, Siedlęcín, Janówek, Chrośnica, Łysa Góra, Dziwiszów, Jezów Sudecki
- podniesienie poziomu rozgrywek sportowych poprzez wybudowanie niezbędnej infrastruktury sportowej, zatrudnienie wykwalifikowanej kadry szkoleniowej – animatorów sportu, trenerów
- pozyskanie niezbędnych środków finansowych na realizację imprez, zawodów
- modernizacja ośrodka SKI Arena Łysa Góra,
- dofinansowanie działań szkoleniowych NGO
- udostępnienie dla ludności lokalnej m-ca do wypoczynku, rekreacji, biwakowania
- Przyjęcie od ANR terenu pod budowę boiska sportowego w Janówku,
- odbudowa murów zabytkowych cmentarza w Dziwiszowie
- dbałość o zabytki
- Śnieg;)

Nasze zasoby co już mamy:

- Centrum spotkań Partnerskich „Aeroklub”
- Ścieżki rowerowe na terenie gminy
- Świetlice w Siedlęcínie, Czernicy, Dziwiszowie
- Wieża Książce – Siedlęcín
- Zespół Parkowo-Pałacowy w Dziwiszowie i Czernicy
- Kościół św. Wawrzyńca w Dziwiszowie wraz z cmentarzem, św. Michała w Jezowie Sudeckim (+cmentarz), Św. Michała Archaniola w Czernicy, Św. Jadwigi w Chrośnicy, 2 Kościoły w Siedlęcínie
- Krzyże pokutne
- Dom Gwarków – Jezów Sudecki
- Chór Zespołu szkół w Jezowie Sudeckim + zespół Czerniczanki
- Biblioteki w Jezowie Sudeckim, Dziwiszowie i Siedlęcínie
- Festyny parafialne, dożynki gminne i wiejskie,



- dni seniora, dzień dziecka, Dni Jeżowa Sudeckiego i innych wsi, imprezy coroczne typu Mikołajki, Bale karnawałowe itp.
- warsztaty rękodzieła w Chrośnicy, Jeżowie Sudeckim, warsztaty modelarskie w Jeżowie Sudeckim
- Schronisko PTTK „Perła Zachodu” – Siedlęcín
- Park Krajobrazowy Doliny Bobru, flora i fauna Gór Kaczawskich (przyroda ożywiona i nieożywiona)
- współpraca z gminami partnerskimi - Paseky nad Jizerou, Vierkirchen
- Kluby: Lotnik Jeżów Sudecki, LKS Piast Dziwiszów, SW Aesculap, Gminny Klub Ludowy Sp. Jeżów Sudecki, Aeroklub, Szkolny związek sportowy Jeżów Sudecki, Motoklub Siedlęcín
- Baza sportowa (obiekty): hala sportowa, orlik w Jeżowie Sudeckim, boisko sportowe (J. Sudecki), hala wspinaczkowa (J. Sudecki), lądowisko (Góra Szybowcowa), Izba Pamięci Lotnictwa,
- Dziwiszów: boisko sportowe, Ski Arena Łysa Góra, Stajnia Awista Łysa Góra hulajnogi, stajnia – pałac Dziwiszów, *Koniador Dziwiszów*, *boisko sportowe wyposażone Kajaków*, *jezioro Pilichowice – wypożyczalnia Klubu Żeglarskiego Horyzont z Jeleniej Góry*, *tor motokrosowy*, *rzeka Bóbr (wędkarstwo sportowe, kajakarstwo) teren na paintball*, *Przystań Kajakowa*,
- *Czernica: Boisko sportowe, boisko szkolne*,
- *Chrośnica: boisko sportowe, świetlica, Ekomuzeum tkactwa*,
- *Szlaki turystyczne piesze, rowerowe, ścieżka Ś. Jakuba*,
- *Punkty widokowe – okolice Góry szybowcowej, Łysej Góry*
- Ścieżka przyrodnicza – „Góra Wapienna” – Płoszczyna
- Zawody Rowerowe „Łysogórki”, rajdy piesze (Łysa Góra), zawody narciarskie, (Skrzat, Rodzinne, Puchar AS Kulapa, Łysa Góra, Memoriał) dla szkół
- marsze na orientacje
- zawody modelarskie
- złoty szybowców
- zawody redkrosowe
- rozrywki piłkarskie – seniorów, juniorów, dzieci
- zawody na hulajnogach



- imprezy konne na Hubertusa
- zawody tenisa stołowego
- biegi crossowe
- Nordic Walking
- spadochroniarstwo
- szybownictwo, modelarstwo,
- narciarstwo
- piłka nożna
- jeździectwo (konie)
- pływanie kajakowe
- klub Turystyki kwalifikowanej
- marsze na orientację

Nasze okienka okazji i do wykorzystania (nasze możliwości):

- Park Kulturowy Lotnictwa (szkoła szybowcowa, Góra szybowcowa i zawody szybowcowe)
- muzeum lotnictwa
- budowa szatni sportowej i siłowni zewnętrznej – Dziwiszów, modernizacja i rozbudowa szatni w Jezowie Sudeckim
- doposażenie świetlicy i Domu Ludowego w Dziwiszowie
- wybudowanie (zorganizowanie) kąpieliska na rzece Bóbr
- doposażenie biblioteki w Dziwiszowie (regaly, komputer, czytelnia)
- pole campingowe – góra szybowcowa (budowa) i okolice
- wypożyczalnia sprzętu sportowego – rowery, hulajnogi,
- wytyczenie i oznakowanie ścieżki rowerowej, pieszej, (szlaki turystyczne) Łysa Góra- Góra Szybowcowa Dziwiszów , Siedlęcín-Jezów Sudecki
- zmienić w planie zagospodarowania przestrzennego gminy (zaktualizować ) tereny Góry szybowcowej tzw. Sosenki pod usługi rekreacyjno-sportowe, budowa toru rowerowego
- aktualizacja na terenie SKI Arena miejsc pod zabudowę (plan zagospodarowania przestrzennego Gminy)
- ratowanie domu Gwarków



- monitoring obiektów sportowych (boisko Jezów Sudecki)
- przyjęcie instruktorów narciarstwa do AS CULAPA (oferta pracy)
- utworzenie tras biegowych (wytyczenie) na nartorolki

## TEMAT 6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

### Problemy :

- brak Internetu bezprzewodowego (kablowy)
- brak ścieżek rowerowych
- brak boiska i świetlicy wiejskiej w Janówku
- brak ciągów kanalizacyjnych w mniejszych miejscowościach
- brak poboczy (Jezów Sudecki)
- brak oświetlenia ulicznego
- brak monitoringu
- więcej szlaków turystycznych
- (likwidacja) wysypiska w „Dziwak” Siedlęcina – (do zadań realizacji)

### Potrzeby:

- potrzeba rozbudowy technicznej w mniejszych miejscowościach dróg wewnętrznych (boisko, świetlica, gminnych, boisko w Jezowie Sudeckim)
- brak ogrodzenia, monitoringowego, zbyt mały budynek szatni, sanitariaty
- ścieżki do Nordic Walking + rowerowe + konne
- rozbudowa parkingu przy przychodni w Jezowie Sudeckim
- melioracja rowów przy nowo powstałych osiedlach

### Nasze zasoby, co już mamy:

- Drogi
- boiska, świetlice
- ujęcie wody pitnej w Jezowie
- elektrownie wodne (Siedlęcina, Wrzeszczyn)
- kanalizacja Jezów Sudecki
- oznakowanie dróg



## STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

- warunki naturalne sprzyjające sportom około lotniczym
- Perła Zachodu i Góra Szybowcowa, Wieża Książęca, Eurocentrum , Hala sportowa, Łysa Góra

Nasze okienka okazji do wykorzystania ( nasze możliwości ):

- Dolnośląski Sejmik Wojewódzki
- pozyskanie środków na rozbudowę ciągów pieszo rowerowych
- zmiana zagospodarowania przestrzennego w kontekście odnawialnych źródeł energii i oczyszczalni ścieków
- przyjęcie od Agencji Nieruchomości Rolnych terenów pod budowę boiska i świetlicy w Janówku
- obrotowa restauracja z hotelem na Górze Szybowcowej
- modyfikacja oświetlenia (solary)

Załącznik nr 3

### MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW

(PISOWNIA ORYGINALNA)

### III WARSZTATU DIAGNOZUJĄCO – PLANISTYCZNEGO

#### ZASOBY, PROBLEMY, POTRZEBY SPOŁECZNO – GOSPODARCZE GMINY JEŻÓW SUDECKI

W RAMACH OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWOJU GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015-2025”

W OPARCIU O MODEL PARTNERSTWA LOKALNEGO

WARSZTAT III ZOSTAŁ ZREALIZOWANY W DNIU 19 CZERWCA 2015 ROKU

Diagnoza usług społecznych dla mieszkańców Gminy Jezów Sudecki w zakresie: problemy, potrzeby, zasoby własne, okienka okazji do wykorzystania - praca w 3 grupach obszarowych uczestników III warsztatu:



Temat 7. Rolnictwo

Temat 8. Turystyka

Temat 9. Gospodarka

## TEMAT 7. ROLNICTWO.

Problemy:

- niestabilność cen
- mały rynek zbytu
- problem ze sprzedażą bezpośrednią
- brak współpracy między rolnikami
- niedoinwestowanie
- skomplikowanie procedury w ubieganiu się o środki finansowe
- uzależnienie w gospodarowaniu od warunków klimatycznych
- niszczenie plonów przez dzikie zwierzęta

Potrzeby:

- stabilna polityka cenowa Ministerstwa Rolnictwa
- tworzenie większych specjalistycznych gospodarstw
- tworzenie lokalnych grup rolników współpracujących ze sobą
- uproszczenie procedur w ARiMR
- współpraca rolników z Kołami Łowieckimi

Nasze zasoby, co już mamy:

- ośrodki wsparcia ODP, ARiMR, Izby Rolnicze
- możliwości sięgania po środki unijne
- gospodarstwo rolne na terenie gminy – duże
- tradycje, kompetencje
- coraz większa świadomość rolników

Nasze okienka okazji do wykorzystania ( nasze możliwości ):

- powiększenie gospodarstw w celu specjalizacji produkcji
- podnoszenie kwalifikacji
- ustalenie realnych cen sprzedaży do poniesionych kosztów produkcji



## TEMAT 8. TURYSTYKA.

### Problemy:

- brak dostępu do obiektów zabytkowych (np.: Pałac w Dziwiszowie, Kościoły, Pałac w Czernicy)
- mała promocja gminy jako miejsce obfitujące w atrakcje turystyczne
- mało wydarzeń na terenie gminy imprez cyklicznych i kulturalnych
- brak punktów postojowych na ścieżkach rowerowych, konnych, niewłaściwe ich utrzymanie (np. ) ogólnie infrastruktury
- brak punktu Informacji Turystycznej ogólnodostępnego , gminnego
- brak współpracy pomiędzy samorządami i wsparcia z ich strony
- brak atrakcji lub ich wyeksponowania – nie przyciągają turystów do miejsc noclegowych
- brak reklamy na linii ludzi „zwykli” prywatni przedsiębiorcy (wsparcie lokalne – brak świadomości , że jak nasz przedsiębiorca to u nas zostawi kasę)
- most przy Perle Zachodu
- brak obsługi około turystycznej (np. restauracje, punktów gastronomicznych, wypożyczalni rowerów)
- brak odpowiednich przepisów regulujących opiekę nad zabytkami
- niedostateczne rozpoznanie i ochrona systemowa zabytków w gminie Jezów Sudecki (np. most w Chrośnicy –zniszczony)
- zły stan zachowania zabytków w gminie
- brak oznakowani do atrakcji turystycznych (np. droga do Ski Areny)
- brak efektywności w staraniach jeśli chodzi o pozyskiwanie środków
- brak promocji lokalnych produktów np. poprzez jarmarki cykliczne imprezy
- zapuszczenie szlaków np. zamków Piastowskich
- mała ilość połączeń komunikacyjnych, publicznych (np. do Chrośnicy, Płoszczyny, Czernicy)

### Potrzeby:

#### Nasze zasoby co już mamy:

- mikro stacja sportów zimowych „Ski Arena”
- zabytki – kościoły: Dziwiszów, Siedlęcín, Jezów Sudecki, Czernica, Chrośnica



- Pałac w Czernicy, Dziwiszowie
- Wieża Książęca Siedlęcina
- domy przysłupowe: Czernica
- Dom Gwarków
- Wapiennik Płoszczyńska
- zapory na Bobrze – elektrownie
- Perła Zachód
- punkty widokowe
- lotnisko (Góra Szybowcowa)
- ścieżki przyrodniczo – edukacyjne: Płoszczyńska szlak średniowiecznego prawa, Wrzeszczyn Kowalowe skały i warsztaty edukacyjne
- stosunkowo dobry dojazd do Jezowa Sudeckiego, Siedlęcina komunikacją publiczną
- ludzie pasjonaci
- dawne kopalnie wokół Stromca (srebra, złota, piaskowiec czerwony)
- Parki krajobrazowe obszar Natura 2000
- Agroturystyki
- ogródek ... w Chrośnicy
- Ekomuzeum w Chrośnicy
- Srebrna Góra – punkt widokowy
- zakłady szybowcowe – zabytek, atrakcja turystyczna
- ścieżki rowerowe, spływy Bobrem (kajaki, pontony)
- Stadnina koni i szlaki konne
- szlak Jakubowy, Szlak Zamków Piastowskich, Szlak średniowiecznych malowideł (projekt)

Nasze okienka okazji do wykorzystania ( nasze możliwości ):

- wsparcie finansowe projektów polegających na zabezpieczeniu i rewaloryzacji dziedzictwa: Pałac w Dziwiszowie, folwark i grobla Średniowieczna w Siedlęcinie, Dom gwarków, domy przysłupowe, hangar na Górze Szybowcowej (potem jako miejsce wystaw, targów), wóz strażacki -remont i ekspozycja
- zrobić drogę do Ski Areny (dojazdowa)



- wioski tematyczne Jezów Sudecki- Odlotowy Jezów Sudecki , Chrośnica – Wioska Tkaczy
- utworzenie i finansowanie punktu Informacji Turystycznej przy Wieży w Siedlęcinie
- tablice przy Perle Zachodu, tablice na drogach dojazdowych
- organizacja jarmarku , imprez cyklicznych pomoc w utworzeniu
- ustalenie właściciela mostku przy Perle Zachodu „zmuszenie „ go do remontu
- odnowa szlaków turystycznych – usunięcie samosiejek, krzaków – odgórna współpraca w celu promowania szlaków (np. z Gmina Bolków, Gminą Wleń)
- utworzenie wypożyczalni rowerów
- współpraca z firmą przewozową wprowadzenie kursów na liniach Chrośnica, Płoszczyna
- pokazanie że można „chwalenie się” – pobudzenie aktywności stowarzyszeń

## TEMAT 9. GOSPODARKA

### Problemy:

- brak wykwalifikowanej kadry (niedobór: programiści, tokarze, operatorzy CNC, szlifierzy, monterzy, szwaczki, stolarze)
- niedobór środków z funduszy (dotacje)
- złe drogi dojazdowe skomplikowane systemy pozyskiwania środków publicznych na rozwój firm, skomplikowane systemy rozliczeń środków publicznych na rozwój firm
- brak strefy ekonomiczno-przemysłowej informacja o możliwych działalnościach
- brak współpracy „Klastrowej” między firmami
- brak bezpośrednich kontaktów z przedsiębiorstwami ze strony gminy
- brak dużego lidera przemysłowego

### Potrzeby :

- potrzeba bezpośredniego zainteresowania przedsiębiorstwami ze strony gminy
- potrzeba wprowadzenia elementów kształcenia zawodowego w gimnazjach,
- szkolenia projekty pod ginące zawody,
- spotkania z przedsiębiorcami na lekcjach wychowawczych,
- spotkania lokalnych przedsiębiorców z nauczycielami, aby nauczyciel wiedział , że kształci pracowników i w jakich zawodach,
- potrzeba ustalenia kierunków rozwoju przemysłu – w które kierunki „idziemy”, a w które nie,



- gmina jako inicjator i koordynator współpracy przedsiębiorców, szkół, stowarzyszeń

Nasze zasoby co już mamy:

- Jezów Sudecki: Firma PURIS, Firma MARUT MEBLE, Firma ZAKŁADY SZYBOWCOWE, Stolarska RENOMA, Warsztat samochodowy AUTO PRENDOTA, Hurtownia PASZ „ANEK”, Piekarnia, Hurtownia Ogrodnicza, skład węgla – zakład utylizacji pojazdów, RATEX- sprzęt ratunkowy (rat. Wodne), Krawiectwo „IDZI”, usługi meblarskie A. Karmelita, usługi geodezyjne, zakład betoniarski „ZABET”, JAREX-firma produkcyjno-usługowa
- Siedlęcín: Zakład Betoniarski, Zakład Produkcji Mięsnego, Kółko Rolnicze, Zakład Piekarniczy, szwalnia, stacja paliwa, elektrownie wodne,
- Dziwiszów: ośrodek „Łysa Góra”, piekarnia Mrugała, punkt gastronomiczny „Chatka Niedźwiadka”, tartak,
- Czernica: zakład metalowy, tartak

Nasze okienka okazji do wykorzystania ( nasze możliwości ):

- w planie zagospodarowania przestrzennego gminy (PZG) wydzielić tereny pod strefy „Przemysłowe” , „Ekonomiczne”
- organizowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w brakujących specjalnościach
- wprowadzić zmiany w systemie dofinansowania straży (przy udziale urzędu pracy) – straż min. 2 lata w zawodach „trudnych” – szlifierz, stolarz
- zmienić kwotę dofinansowania – ½ średniej krajowej nie najniższej
- ułatwienia w systemie rozliczeń dotacji jak również w systemie ubiegania się o dotacje,
- organizowanie zajęć dodatkowych w szkołach jako przygotowanie do pracy w konkretnych zawodach (np. ginący zawód – szwaczka, krojczy, projektant odzieży, programista CNC, operator CNC, stolarz, stolarz lotniczy)
- zbudować sieć dobrych dróg , również pod przyszłe strefy, rozszerzyć komunikację publiczną , Internet generalnie komunikacja
- łączenie się przedsiębiorców w „Klastry” we współpracy z gminą, szkołami, środowiskiem, turystyką



**MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW**

**(PISOWNIA ORYGINALNA)**

**IV WARSZTATU PLANISTYCZNEGO**

**DLA GMINY JEŻÓW SUDECKI**

**W RAMACH OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWOJU JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015-  
2025”**

**W OPARCIU O MODEL PARTNERSTWA LOKALNEGO**

**WARSZTAT IV ZOSTAŁ ZREALIZOWANY W DNIU 24 LIPCA 2015 ROKU**

Podsumowanie diagnozy z I warsztatu, II warsztatu, III warsztatu – Kumulacja najważniejszych problemów lokalnych do rozwiązania i wskazanie najważniejszych zasobów lokalnych do wykorzystania – praca w 3 grupach warsztatowych. Najważniejsze problemy lokalne do rozwiązania w latach 2014 – 2020 W zakresie edukacji:

- Brak przedszkola , budowa przedszkola i szkoły podstawowej 1-6
- Brak żłobka , adaptacja budynku byłej szkoły podstawowej na żłobek
- Modernizacja sali sportowej przy szkole – Siedlęcín
- Adaptacja pomieszczeń na stołówkę – Siedlęcín
- Modernizacja i remont Sali sportowej przy szkole – Czernica
- Cykl warsztatów i szkoleń dla dorosłych – zmniejszenie kosztów utrzymania gospodarstw domowych
- Promocja szkolnictwa zawodowego na poziomie szkoły gimnazjalnej
- Edukacja prozdrowotna (promowanie zdrowego stylu życia ,odżywianie , ruch , pokazywanie zagrożeń )
- Edukacja w zakresie uzależnień i zagrożeń (narkotyki , alkohol , dopalacze , nikotyna)



W zakresie ochrony zdrowia:

- Kursy pierwszej pomocy w szkołach i również ogólnodostępne Dostęp do ośrodków zdrowia w Dziwiszowie i Siedlęcinie dla osób niepełnosprawnych
- Nowy , nowoczesny sprzęt do diagnostyki ( USG , EKG , RTG )
- Badania profilaktyczne – mała ilość , słabo rozpropagowane
- Brak opieki medycznej i pielęgniarskiej w szkołach ( Czernica , Jezów Sudecki , Siedlęcin )
- Brak dostępu do rehabilitacji
- Brak usług opiekuńczych dla osób starszych , niepełnosprawnych , samotnych

W zakresie pomocy społecznej:

- Siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej
- Dom środowiskowy , którego działania będą kierowane do wszystkich grup wiekowych ( osoby starsze , młodzież )
- Zatrudnienie specjalistów (psycholog, terapeuta , rehabilitant)organizacja czasu wolnego , działania profilaktyczne w kierunku uzależnień, przemocy , warsztaty dla osób niepełnosprawnych
- Klub Integracji Społecznej ( placówki wsparcia dziennego ,światlica środowiskowa )
- Edukacja rodziców w zakresie rozpoznawania mechanizmów uzależnień
- Zorganizowana opieka nad dziećmi do trzech lat ( żłobek prywatny , klubiki dziecięce)
- Mieszkania socjalne
- Punkt gastronomiczny ( Obiady dla szkół , osób starszych ,uzależnionych)
- Zakup środka transportu

W zakresie bezpieczeństwa:

- Potrzeba monitoringu w szkołach
- Wykonanie chodników w Dziwiszowie i Czernicy przy szkołach
- Wprowadzenie systemu powiadamiania mieszkańców o zagrożeniach
- Wymiana starego zużytego sprzętu w OSP (samochody , motopompy itp.)
- Szkolenia ludzi do pracy na nowym sprzęcie



- Całonocne oświetlenie ulic bocznych (Dziwiszów ,Siedlęcín ,Czernica , Jezów Sudecki ,Janówek ,Chrośnica
- Bariery ochronne na rzece Szumionka
- Melioracja cieków wodnych
- Edukacja na temat uzależnień
- Budowa ścieżek rowerowych
- Ograniczenie prędkości na drogach ( bezpieczeństwo Młodzieży )
- Lustra na skrzyżowaniach
- Edukacja na temat ruchu drogowego
- Monitoring na stadionie
- Wprowadzenie kontroli prewencyjnych na imprezach

W zakresie kultury, sportu i rekreacji:

- Brak boiska i świetlicy w Janówku
- Brak animatorów sportu i kultury
- Brak oznakowania szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych
- Mała ilość szlaków turystycznych , ścieżek rowerowych i miejsc rekreacji
- Brak odpowiedniego zabezpieczenia obiektów sportowych np. boisko Lotnika Jezów Sudecki
- Brak placów zabaw i siłowni zewnętrznych
- Brak drogi dojazdowej do Ski –Arena Dziwiszów
- Brak basenu

W zakresie infrastruktury technicznej:

- Śmietnisko Siedlęcín – „Eko - dziwak”
- Brak sieci kanalizacyjnych – Siedlęcín
- Brak poboczy wokół dróg Czernica , Jezów Sudecki
- Mała ilość szlaków turystycznych
- Brak boiska i świetlicy w Janówku
- Brak Internetu bezprzewodowego
- Brak oświetlenia w bocznych ulicach
- Monitoring



- Niebezpieczna droga Jezów Sudecki – Czernica
- Poprawa oznakowania dróg , malowanie pasów
- Mała ilość ścieżek rowerowych
- Rozbudowa techniczna infrastruktury w mniejszych miejscowościach
- Przydomowe oczyszczalnie ścieków we wszystkich domach –kompleksowo , Siedlęcín , Czernica
- Utworzyć ścieżki do Nordic Walking oraz ścieżkę rowerową Jezów Sudecki – Siedlęcín przez poligon
- Rozbudowa parkingu przy przychodni w Jeżowie Sudeckim
- Zmeliorowanie rowów przy nowych drogach

W zakresie rolnictwa:

- Brak grup producenckich
- Niestabilność cen ( brak cen minimalnych )
- Brak przepisów prawnych umożliwiających małe przetwórstwo w gospodarstwie
- Niezmienione przepisy sanitarne
- Skomplikowane procedury przy pozyskiwaniu , są barierą dla niektórych rolników , konsekwencją jest niedofinansowanie gospodarstw
- Mały rynek zbytu i problem ze sprzedażą bezpośrednią , edukacja w kierunku nabywania produktów od lokalnych producentów
- Brak możliwości budowy budynku mieszkalnego na własnym gospodarstwie rolnym
- Brak rozwiązań prawnych regulujących szkody łowieckie

W zakresie turystyki:

- Brak szlaków i oznakowania istniejących szlaków turystycznych
- Rewitalizacja istniejących szlaków turystycznych , punktów postojowych na ścieżkach rowerowych i konnych
- Brak punktu ogólnodostępnej informacji turystycznej
- Brak wyeksponowania atrakcji turystycznych przyciągających turystów np. do miejsc noclegowych
- Brak obsługi około turystycznej (punkty gastronomiczne , restauracje)
- Brak wypożyczalni sprzętu sportowego
- Mała liczba połączeń komunikacyjnych



## STRATEGIA GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

- Zły stan zabytków na terenie gminy
- Ski – Arena Dziwiszów - brak drogi dojazdowej
- Park kulturowy lotnictwa

### W zakresie gospodarki:

- Brak strefy ekonomiczno- przemysłowej
- Brak kontaktów przedsiębiorstwo – gmina
- Brak wykwalifikowanej kadry zawodowej
- Skomplikowane systemy rozliczeń środków publicznych dla firm
- Brak obserwatorium astronomicznego
- Wprowadzenie do studium i planu zagospodarowania przestrzennego Gminy terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą
- Stworzenie targowiska , giełdy produktów rolnych
- Rozwój zakładów szybowcowych w związku z historią i tradycją regionu w tym zakresie

### Najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania w zakresie edukacji:

- Brak budynku spełniającego wymagania budynku szkolnego w Jezowie Sudeckim i Dziwiszowie
- Adaptacja budynku
- Na bazie posiadanej infrastruktury i doświadczeń miast partnerskich
- Baza Gimnazjum
- Świetlice , centra spotkań , obiekty sportowe
- Szkolenia na bazie istniejących centrów spotkań

### Najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania w zakresie ochrony zdrowia:

- Apteka
- Lekarze specjaliści zamieszkali na terenie gminy
- Ratownicy medyczni w OSP
- Punkt pobrań , gabinety zabiegowe
- Cała gmina



Najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania w zakresie pomocy społecznej:

- GOPS –podstawowa kadra wyspecjalizowana
- Zespół interdyscyplinarny , Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów\
- Alkoholowych, Euro - regionalne Centrum Spotkań Gmin Partnerskich
- Urząd Gminy , Rady Sołeckie , Sołtysi, Ośrodek Interwencji Kryzysowej , MONAR , PEFRON
- Biblioteki
- Środki własne Gminy , środki UE , programy rządowe
- Pomysły i chęci do pracy
- Teren gminy
- Gmina Jezów Sudecki

Najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania w zakresie bezpieczeństwa:

- Oświetlenie głównych ulic
- Monitoring w OSP i świetlicy wiejskiej
- OSP – 4
- Jeden nowy samochód w OSP w Czernicy
- Nowy sprzęt gaśniczy ( częściowa wymiana )
- Nowe mundury
- Dobra współpraca z PSP w Jeleniej Górze
- Około 80 strażaków w Gminie
- Cztery drużyny młodzieżowe w OSP
- Zarejestrowane lądowisko ratownicze
- Świetlice wiejskie
- Cała gmina

Najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania w zakresie kultury, sportu i rekreacji:

Najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania w zakresie infrastruktury technicznej:

- Teren ANR w Janówku
- Cała gmina
- Jezów Sudecki – boisko Lotnika
- Chrośnica – boisko wiejskie
- Cała gmina – boiska i tereny szkolne



## STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

- Łysa Góra
- Jezów Sudecki Sudecki lub Chrośnica (zbiornik retencyjny )

Najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania w zakresie rolnictwa:

- Ukształtowanie terenu sprzyjające hodowli zwierząt
- Ośrodki wsparcia :DODR , ARiMR , Izby Rolnicze

Najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania w zakresie turystyki:

- Cała gmina
- Wieża Książęca w Siedlęcinie
- Dom gwarków w Jezowie, pałac w Dziwiszowie , domy przysłupowe i szachulcowe , dwór w Siedlęcinie
- Łysa Góra
- Zakłady i Góra Szybowcowa

Najważniejsze zasoby lokalne do wykorzystania w zakresie gospodarki:

- Do wskazania przez Gminę
- Cykliczne spotkania
- Szkolenia ze szkół zewnętrznych
- Nawiązanie kontaktów z instytucjami wdrażającymi programy
- Gminne fundusze
- Do wskazania przez Gminę
- Wytyczenie terenu przez Gminę ,bliskość Jeleniej Góry - Zabobrza
- Zakłady szybowcowe
- Góra Szybowcowa
- Posiadanie fachowej kadry w tym zakresie



**MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW**

**(PISOWNIA ORYGINALNA)**

**V WARSZTATU PLANISTYCZNEGO DLA GMINY JEZÓW SUDECKI**

**W RAMACH OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWOJU GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA**

**2015-2025”**

**W OPARCIU O MODEL PARTNERSTWA LOKALNEGO**

WARSZTAT V ZOSTAŁ ZREALIZOWANY W DNIU 21 SIERPNIĄ 2015 ROKU

TEMATEM V WARSZTATU BYŁO:

WYPRACOWANIE CELÓW STRATEGICZNYCH I ZAŁOŻEŃ ( KIERUNKÓW)

DO „STRATEGII ROZWOJU GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 – 2025”

Materiały wypracowane przez 3 grupy warsztatowe:

**PROPOZYCJE MISJI GMINY JEZÓW SUDECKI:**

*I grupa warsztatowa:*

MISJA – Misją Gminy Jezów Sudecki jest kreowanie nowoczesnej europejskiej wspólnoty wszystkich mieszkańców we współpracy z aglomeracją jeleniogórską i gminami partnerskimi szczególnie w obszarze turystyki, edukacji, przedsiębiorczości, ochrony zdrowia i pomocy społecznej

*II grupa warsztatowa:*

Misja – Gmina Jezów Sudecki jest częścią aglomeracji jeleniogórskiej posiadająca rozwiniętą bazę rekreacyjno – turystyczną, otwarta na gości z całego świata.

*III grupa warsztatowa:*

Misja - Rozwój w oparciu o historyczne wartości i szlaki turystyczno – rekreacyjne i tradycje lotnicze wykorzystanie potencjału i zasobów lokalnych do zrównoważonego rozwoju poprzez



promocję produktów lokalnych i przedsiębiorców. Kreowanie nowoczesnej współpracy pomiędzy mieszkańcami Gminy, partnerami lokalnymi, gminami, powiatami aglomeracji jeleniogórskiej, regionem i Europą

### PROPOZYCJE WIZJI GMINY JEŻÓW SUDECKI:

I grupa warsztatowa:

WIZJA – Gmina Jeżów Sudecki jest aktywną częścią aglomeracji jeleniogórskiej, obszarem o walorach turystycznych, krajobrazowych z tradycjami lotniczymi. Miejscem zadbanym, nowoczesnym, estetycznym bezpiecznym dla swoich mieszkańców. Gmina wspierająca rozwój przedsiębiorczości, produktów lokalnych, bogata aktywnością swoich mieszkańców

II grupa warsztatowa:

WIZJA - Gmina Jeżów Sudecki część aglomeracji jeleniogórskiej bezpiecznym i przyjaznym obszarem do zamieszkania, relaksu i tworzenia w obszarze wyjątkowych walorów historycznych i krajobrazowych. Stawiająca na rozwój przedsiębiorczości aktywnych mieszkańców wykorzystująca tradycje lotnicze.

III grupa warsztatowa:

WIZJA – nowoczesna i bezpieczna gmina oparta o rozwój turystyki, edukacji i mikro przedsiębiorczości z dostępną infrastrukturą techniczną, społeczną. Budująca wspólnotę w regionie w oparciu o współpracę międzyregionalną i transgraniczną

### PROPOZYCJE KIERUNKÓW ROZWOJU GMINY, CZYLI CELE STRATEGICZNE GMINY JEŻÓW SUDECKI:

I grupa warsztatowa propozycje - CELE STRATEGICZNE GMINY  
JEŻÓW SUDECKI:

1. *Edukacja cele strategiczne:*

- Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży



## STRATEGIA GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

- Nowoczesna edukacja i ustawiczne kształcenie mieszkańców

### 2. *Ochrona zdrowia cele strategiczne:*

- Wysoko wyspecjalizowana opieka medyczna, profilaktyka, rehabilitacja i diagnostyka

### 3. *Pomoc społeczna cele strategiczne:*

- Wysokiej jakości usługi pomocy społecznej oraz reintegracji społeczno - zawodowej

### 4. *Bezpieczeństwo cele strategiczne:*

- Bezpieczeństwo ruchu drogowego
- Bezpieczne życie mieszkańców

### 5. *Kultura, sport, rekreacja cele strategiczne :*

- Pobudzenie aktywności sportowo – rekreacyjnej i kulturalnej mieszkańców

### 6. *Infrastruktura techniczna cele strategiczne:*

- Zadbana, estetyczna i nowoczesna Gmina

### 7. *Turystyka i dziedzictwo kulturowe cel strategiczne:*

- „Park Kulturowy Lotnictwa” wykorzystanie walorów turystycznych , kulturowych, krajobrazowych oraz tradycji lotniczych do rozwoju Gminy

### 8. *Rolnictwo cele strategiczne:*

- Produkcja rolna w tym ekologiczne dostosowana do warunków zbytu
- Nowoczesny jarmark produktów lokalnych

### 9. *Obszar tematyczny – Gospodarka cele:*

- Rozwój mikro, makro i średnich przedsiębiorstw

## II grupa warsztatowa propozycje - CELE STRATEGICZNE GMINY

### JEZÓW SUDECKI:

#### 1. *Edukacja cele strategiczne:*

- Nowoczesne kształcenie od przedszkolaka do seniora
- Nowoczesna infrastruktura edukacyjno - opiekuńcza

#### 2. *Ochrona zdrowia cele strategiczne:*



## STRATEGIA GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

- Wysoka jakość usług i łatwa dostępność świadczeń medycznych
- Efektywne formy opieki na d osobami niesamodzielnymi

### 3. Pomoc społeczna cele strategiczne:

- Integracja międzypokoleniowa i tematyczna mieszkańców
- Zorganizowane formy pomocy w zakresie bazy lokalowej oraz organizacyjnej i żywieniowej

### 4. Bezpieczeństwo cele strategiczne :

- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców
- Minimalizowanie skutków zagrożeń naturalnych

### 5. Kultura, sport, rekreacja cele strategiczne:

- Popularyzacja i ułatwianie dostępności do kultury i sportu
- Budowanie atrakcyjności regionu

### 6. Infrastruktura techniczna cele strategiczne:

- Nowoczesne rozwiązania komunikacyjne

### 7. Turystyka i dziedzictwo kulturowe cele strategiczne:

- Produkt turystyczno – kulturowy Gminy Jezów Sudecki
- Wykorzystanie walorów historycznych i krajoznawczych oraz tożsamości lokalnej w turystyce

### 8. Rolnictwo cele strategiczne:

- Promowanie lokalnej produkcji

### 9. Gospodarka cele strategiczne:

- Rozwój przedsiębiorczości produkcji i usług
- Stworzenie specjalnej strefy gospodarczej

## III grupa warsztatowa propozycje - CELE STRATEGICZNE GMINY JEZÓW SUDECKI:

### 1. Edukacja cele strategiczne:

- Nowoczesna infrastruktura dla rozwoju edukacji
- Nauka przez całe życie



*2. Ochrona zdrowia cele strategiczne:*

- Nowoczesna infrastruktura dla ochrony zdrowia
- Dostęp do usług medycznych

*3. Pomoc społeczna cele strategiczne:*

- Nowoczesny ośrodek opieki społecznej z dostępem do wysokiej jakości usług

*4. Bezpieczeństwo cele strategiczne:*

- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym na szlakach komunikacyjnych w Gminie (drogi, chodniki, oświetlenia, ścieżki rowerowe, crossowe itp.)
- Bezpieczeństwo związane z klęskami żywiołami (bezpieczeństwo na obiektach sportowo-rekreacyjnych)

*5. Kultura, sport, rekreacja cele strategiczne:*

- Rozwój działalności i usług kulturowo, sportowo – rekreacyjnych dla mieszkańców Gminy i turystów

*6. Infrastruktura techniczna cele strategiczne:*

- Usprawnienie komunikacji lokalnej

*7. Turystyka i dziedzictwo kulturowe cele strategiczne:*

- Produkty lokalne
- Walory turystyczne Gminy
- Tradycje lotnicze

*8. Rolnictwo cele strategiczne:*

- Grupy producenckie

*9. Gospodarka cele strategiczne:*

- Rozwój mikroprzedsiębiorstw



Załącznik nr 6

**MATERIAŁY WYPRACOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW**

**(PISOWNIA ORYGINALNA)**

**VI WARSZTATU PLANISTYCZNEGO DLA GMINY JEZÓW SUDECKI**

**W RAMACH OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWOJU GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA  
2015-2025”**

**W OPARCIU O MODEL PARTNERSTWA LOKALNEGO**

**WARSZTAT VI ZOSTAŁ ZREALIZOWANY W DNIU 10 WRZEŚNIA 2015 ROKU  
TEMATEM VI WARSZTATU BYŁO:**

**WYPRACOWANIE Z UDZIAŁEM WÓJTA GMINY JEZÓW SUDECKI  
PROJEKTÓW REALIZUJĄCYCH CELE STRATEGICZNE I SZCZEGÓŁOWE  
GMINY JEZÓW SUDECKI  
Z UDZIAŁEM MIESZKAŃCÓW**

**W RAMACH WYPRACOWYWANIA MATERIAŁÓW DO OPRACOWANIA  
„STRATEGII ROZWOJU GMINY JEZÓW SUDECKI 2015 – 2025”**

**KIERUNKI ROZWOJU GMINY, OBSZARY TEMATYCZNE,  
PROPOZYCJE ZADAŃ DO REALIZACJI na terenie GMINY JEZÓW SUDECKI:**

**I grupa warsztatowa propozycje:**

l.p.	Cele Strategiczne	Cele szczegółowe	Zadania do realizacji
1	Nowoczesna edukacja przez całe życie	Ustawiczne kształcenie mieszkańców	- aktywizacja osób w wieku poprodukcyjnym -aktywizacja osób wykluczonych społecznie, zagrożonych bezrobociem - promocja szkolnictwa zawodowego - targi pracy z udziałem pracodawców
		Nowoczesna infrastruktura edukacyjna	- modernizacja z rozbudową obiektu w Jezowie Sudeckim z oddziałem przedszkolnym - modernizacja obiektu szkoły w Siedlęcinie
2	Szeroki dostęp do dobrej jakości usług medycznych	Opieka medyczna i diagnostyka	- opieka medyczna i pielęgniarska w szkołach



			-usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych
		Profilaktyka i rehabilitacja	- Edukacja w kierunku profilaktyki i rehabilitacji
3	Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	Bezpieczeństwo komunikacyjne	- nowoczesne rozwiązania komunikacyjne
		Minimalizowanie skutków zagrożeń naturalnych	- melioracja cieków i urządzeń wodnych - wprowadzenie systemu powiadamiania o zagrożeniach - wyposażenie i modernizacja OSP w Jezowie, Siedlęcinie, Czernicy i Dziwiszowie. - likwidacja wysypisk śmieci
4	Popularyzacja i pobudzenie aktywności sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej mieszkańców oraz wykorzystanie walorów historycznych, krajoznawczych w gminie	Infrastruktura sportowo-rekreacyjnych	- place zabaw dla dzieci w Jezowie, Czernicy, Dziwiszowie, Płoszczynie - modernizacja świetlicy wiejskiej w Płoszczynie - budowa świetlicy wiejskiej w Janówku - modernizacja ośrodka SK ARENA Łysa Góra
5	Nowoczesne rozwiązania komunikacyjne	1. Ścieżki rowerowe	- inwentaryzacja szlaków i ścieżek rowerowych - punkty widokowe
		2. Drogi wewnętrzne	- modernizacja dróg wewnętrznych e Czernicy, Jezowie Sudeckim i Siedlęcinie
6	Innowacyjna gospodarka	Promocja lokalnej produkcji i przedsiębiorczości	- nowoczesny jarmark produktów lokalnych
		Upowszechnianie wiedzy dla rozwoju przedsiębiorczości	- szkolenia, warsztaty , wyjazdy studyjne
		Zdrowe żywnienie – produkcja ekologiczna	- promocja produktów ekologicznych - szkolenia z zakresu zdrowej żywności - sprzedaż produktów dla aglomeracji jeleniogórskiej i turystów



**II grupa warsztatowa propozycje:**

<b>Lp.</b>	<b>Cele strategiczne</b>	<b>Cele szczegółowe</b>	<b>Zadania do realizacji</b>
1.	Innowacyjna edukacja, ustawiczne kształcenie mieszkańców w nowoczesnej infrastrukturze dla rozwoju przez całe życie	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, doksztalcanie kadry edukacyjnej oraz kształcenie w celu uzyskania zawodu lub przekwalifikowania, doksztalcanie kadry edukacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oferta warsztatowa w oparciu o zasoby lokalne w edukacji</li> <li>- budowa obiektów</li> <li>- racjonalne wykorzystanie istniejącej kadry i zasobów ludzkich</li> <li>- aktywizacja rodziców, ukierunkowaniu kształcenia w celu zdobycia zawodu</li> </ul>
		Nowoczesna infrastruktura edukacyjno - opiekuńcza	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozyskiwanie środków finansowych na budowę i remont obiektów (adaptację)</li> <li>-likwidowanie barier architektonicznych</li> </ul>
2	Powszechny dostęp do wyspecjalizowanych usług medycznych w dostosowanych obiektach	Wysoko wyspecjalizowana opieka medyczna, profilaktyka, rehabilitacja i diagnostyka Nowoczesna infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> <li>- usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnych</li> <li>- warsztaty terapeutyczne dla osób starszych</li> <li>- zapewnienie cyklicznej profilaktyki</li> <li>- świadczenie usług rehabilitacyjnych na terenie gminy</li> <li>- modernizacja i dostosowanie obiektów</li> </ul>
3	Nowoczesna pomoc społeczna z dostępem do wysokiej jakości usług	Dostosowanie infrastruktury do potrzeb prowadzenia działalności w sferze pomocy społecznej Poszerzenie wachlarza i podniesienie jakości usług pomocy społecznej Zapobieganie wykluczeniu społecznemu Profilaktyka uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zatrudnienie i doksztalcanie wykwalifikowanej kadry</li> <li>- pozyskanie obiektu do prowadzenia ośrodka i działalności pomocy społecznej</li> <li>- stałe diagnozowanie potrzeb i analiza prowadzących działań w zdrowiu, pomocy społecznej</li> <li>- aktywizacja zawodowa i społeczna osób długotrwale korzystających z pomocy</li> </ul>



			<p>społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kształtowanie pożądanych wartości poprzez edukację, integrację, wsparcie społeczne</li> <li>- działanie zmierzające do nauki pełnienia ról społecznych</li> <li>- współpraca pomocy społecznej ze stowarzyszeniami</li> </ul>
4	Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	<p>Minimalizowanie skutków zagrożeń naturalnych</p> <p>Bezpieczeństwo związane z klęskami żywiołowymi</p> <p>Nowoczesne rozwiązania komunikacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prowadzenie bieżącej analizy w zakresie potrzeb melioracyjnych</li> <li>- wykonanie odwodnień terenów w obrębie zamieszkania oraz wzdłuż dróg</li> <li>- bieżące aktualizowanie wykonanych obiektów melioracyjnych w dokumentacji geodezyjnej</li> <li>- stworzenie systemu ostrzegania o zagrożeniach</li> <li>- utworzenie monitoringu w szkołach</li> <li>- upowszechnienie i ćwiczenie procedur na wypadek niebezpieczeństw</li> <li>- zapewnienie bezpiecznego dojazdu do każdej posesji</li> </ul>
5	Wysoka atrakcyjność turystyczna Gminy	<p>Wykorzystanie walorów historycznych, krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego</p> <p>Popularyzacja i uaktywnienie dostępności do kultury i sportu</p> <p>Pobudzenie aktywności sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej</p> <p>Tworzenie produktu turystycznego</p> <p>Dostosowanie infrastruktury do potrzeb ruchu turystycznego oraz działania okołoturystyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poprawa komunikacji do ośrodka sportów na Łysej Górze</li> <li>- utworzenie parku kulturowego lotnictwa powiązane z muzeum lotnictwa</li> <li>- promowanie produktu i usług lokalnych</li> <li>- rozwój działalności usług turystycznych i sportowych</li> <li>- budowa boisk sportowych</li> <li>- dopasowanie bazy do potrzeb mieszkańców</li> </ul>
6	Rozwój przedsiębiorczości, produkcji i usług	Stworzenie polityki lokalnej sprzyjającej działalności gospodarczej w tym rolniczej	<ul style="list-style-type: none"> <li>- utworzenie specjalnej strefy gospodarczej</li> <li>- dostosowanie planu</li> </ul>



		Poszerzenie komunikacji dla potrzeb produkcji i usług	zagospodarowania przestrzennego do potrzeb przemysłu i rolnictwa - inicjowanie powstawania grup producenckich - utworzenie rynków zbytu produkcji lokalnej - analiza potrzeb w zakresie usług i produktów - budowa dróg pod przyszłą strefę przemysłowo – rolniczą - zapewnienie dostępu do szybkiego Internetu dla wszystkich mieszkańców
--	--	---	---

**WYKAZ UCZESTNIKÓW WARSZTATÓW STRATEGICZNYCH**

**I OSÓB WSPÓLPRACUJĄCYCH PRZY TWORZENIU**

**„STRATEGII ROZWOJU GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015-2025”**

L.P	IMIĘ I NAZIWSKO
1.	Kazimiera Wójcik
2.	Jan Gębura
3.	Agnieszka Menc
4.	Artur Breczko
5.	Iwona Majtczak
6.	Sylwester Urbański
7.	Bożena Matuszewska
8.	Wacław Lesik
9.	Maria Odrzywolska
10.	Eugeniusz Dawidowicz
11.	Monika Filipińska
12.	Stanisław Błasiak
13.	Piotr Bigus
14.	Teresa Raźniewska



STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

15.	Joanna Ceglińska
16.	Andrzej Kacperski
17.	Piotr Stabicki
18.	Leonard Kacperski
19.	Władysław Jagiełło
20.	Paweł Podolski
21.	Józef Łobodziński
22.	Bogusława Deja
23.	Grażyna Kondras
24.	Sabina Łozińska – Uroda
25.	Marlena Klimek -Bryk
26.	Ryszard Zakrzewski
27.	Zofia Soboń
28.	Marzena Jasińska
29.	Maria Czorycka
30.	Bogdan Głowacki
31.	Sławomir Cybulski
32.	Mariusz Halama
33.	Artur Smolarek
34.	Marian Tyka
35.	Zuzanna Kozyra – Jędruch
36.	Alicja Kilakiewicz
37.	Grażyna Dawidowicz
38.	Iwona Smolarek
39.	Genowefa Smolarek
40.	Marta Kędziorek
41.	Adam Rodziewicz
42.	Alicja Karmelita
43.	Elżbieta Werstak
44.	Renata Dziedzic
45.	Grażyna Zyśk
46.	Teresa Mitka
47.	Bożena Ziemia
48.	Ewa Gawron
49.	Maria Słowińska
50.	Anna Kędzierska
51.	Agata Wolak



STRATEGIA GMINY JEZÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

52.	Joanna Dudek
53.	Bożena Szczepańska
54.	Adam Dudek
55.	Elżbieta Kłosowska
56.	Wojciech Szymański
57.	Tadeusz Chwałek
58.	Maciej Maćkowski
59.	Rafał Giers
60.	Stanisław Kaczmarczyk
61.	Regina Strzecha
62.	Małgorzata Kuczyńska
63.	Dorota Lipińska
64.	Teresa Karmelita
65.	Edward Dudek
66.	Krzysztof Gawron
67.	Mirosław Kaźmierczak
68.	Lidia Kaczmarczyk Pałucha
69.	Aleksandra Rybak
70.	Marcela Dachowska
71.	Natalia Łobočka
72.	Jan Bereźnicki
73.	Martyna Pruszyńska
74.	Aleksandra Pruszyńska
75.	Aleksandra Dudek
76.	Klaudia Sierzant
77.	Aleksandra Czekańska
78.	Katarzyna Łobočka
79.	Agnieszka Szpieć
80.	Irena Maciuszonek – Czorycka
81.	Ewa Nidzgorska
82.	Maciej Ziębiński
83.	Marta Uchman
84.	Barbara Perdion
85.	Barbara Nowocień
86.	Halina Szmal
87.	Filip Pieńkowski
88.	Małgorzata Gralik



STRATEGIA GMINY JEŻÓW SUDECKI NA LATA 2015 - 2025

89.	Beata Gudyka
90.	Natalia Zarzycka
91.	Tomasz Kowalczyk
92.	Renata Dziedzic
93.	Elżbieta Karmelita
94.	Marta Głowińska
95.	Tomasz Kawka
96.	Krzysztof Strzecha
97.	Henryk Mynarski
98.	Katarzyna Pałucha
99.	Leon Szućko
100.	Krystyna Tyka
101.	Wojciech Łuszczyński
102.	Piotr Jędruch
103.	Marcin Berej
104.	Monika Wizło – Kubiak
105.	Jan Serafin
106.	Beata Gąsiewska
107.	Monika Filipińska
108.	Małgorzata Rybarczyk – Rokita
109.	Maria Prymakowska
110.	Bożena Mulik
111.	Renata Nowogrodzka
112.	Marzena Jasińska
113.	Maria Głowińska
114.	Piotr Budzisz
115.	Andrzej Jankowski
116.	Piotr Słabicki
117.	Barbara Filipiak
118.	Tadeusz Łozowski
119.	Eryk Łukaszewicz
120.	Aneta Ostrowska
121.	Beata Grządziel
122.	Andrzej Jankowski
123.	Renata Kwiatek
124.	Izabela Stawryszko



## XII. BIBLIOGRAFIA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. nr 78. poz. 483 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U z 2013r. poz. 594 z późn. zm.),
3. EUROPA 2020- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
4. Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
5. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Rejony, Miasta, Obszary Wiejskie,
6. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020,
7. Strategia Rozwoju Aglomeracji Jeleniogórskiej,
8. Strategia Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego 2010-2020,
9. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Jezów Sudecki do 2020 r.,
10. Wieloletni Plan Finansowy Gminy Jezów Sudecki 2008-2015,
11. „Strategicznie dla rozwoju- polityka rozwoju w zintegrowanym podejściu”- publikacja Ministerstwa Rozwoju Regionalnego- artykuł prof. dr hab. Jerzego Regulskiego p.t. Samorząd terytorialny- ku nowym formom zarządzania rozwojem.,
12. Główny Urząd Statystyczny- inf. dot. Gminy Jezów Sudecki
13. „Planowanie Strategiczne- poradnik dla pracowników administracji publicznej”- wydawnictwo Ministerstwa Rozwoju Regionalnego,
14. „Nowy model zarządzania strategicznego rozwojem w Polsce”- wydawnictwo Ministerstwa Rozwoju Regionalnego,
15. „Nowe podejście do polityki rozwoju w wymiarze krajowym i UE, a ich implikacje na szczeblu lokalnym – planowanie i monitorowanie”- wydawnictwo Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.
16. Strona internetowa [www.jezowsudecki.pl](http://www.jezowsudecki.pl)
17. Przewodnik po Gminie Jezów Sudecki *Szlakiem Średniowiecznego Prawa* – wydawnictwo turystyczne PLAN